

Ετήσια Οικονομική Έκθεση

της 31 Δεκεμβρίου 2019

SABO ABEE

Γ.Ε.ΜΗ.: 130604522000

Έδρα: ΔΚ Ληλαντίων, 34002, Βασιλικό Χαλκίδας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Έκθεση Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.
3. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις (Εταιρικές και Ενοποιημένες) της 31ης Δεκεμβρίου 2019.
4. Στοιχεία και πληροφορίες.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας σε ενοποιημένη και μη βάση, η έκθεση Ελέγχου του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή και η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι καταχωρημένες στην ιστοσελίδα της Εταιρείας (www.sabo.gr).

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία ακολουθεί (εφεξής καλούμενη για λόγους συντομίας ως «Έκθεση»), αφορά στη χρήση 2019(1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2019). Η Έκθεση συντάχθηκε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του Ν 4548/2018.

Στη παρούσα έκθεση περιγράφονται αναλυτικά, χρηματοοικονομικές πληροφορίες του Ομίλου και της Εταιρείας SABO Α.Β.Ε.Ε. (εφεξής καλούμενη για λόγους συντομίας ως «Εταιρεία» ή «SABO») για τη χρήση 2019, σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην εν λόγω χρήση και η επίδρασή τους στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Επίσης, επισημαίνονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που οι εταιρείες του Ομίλου αντιμετώπισαν και τέλος παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές μεταξύ του εκδότη και των συνδεδεμένων με αυτόν προσώπων.

1. Οικονομικά Στοιχεία – Απολογισμός Εργασιών – Σημαντικά Γεγονότα

Σε όλη τη διάρκεια του 2019 οι οικονομικές συνθήκες στην Ευρωζώνη και στις ανεπτυγμένες παγκόσμια χώρες εμφάνισαν σημάδια περαιτέρω ανάκαμψης σε αντίθεση με τις αγορές της Μ. Ανατολής και Β. Αφρικής που συνέχισαν να σηματοδοτούνται από τις γεωπολιτικές αναταραχές. Παράλληλα το 2019 αποτέλεσε έτος ανάκαμψης για την ελληνική οικονομία με το ρυθμό ανάπτυξης να κυμαίνεται στο 1,9% ενώ η απόδοση του 10 ετούς ομολόγου βρέθηκε ακόμα και χαμηλότερα από το 1%, πιστοποιώντας τη βελτίωση της ελληνικής οικονομίας και τη διάθεση των επενδυτών να αναλάβουν ελληνικό ρίσκο.

Τα παραπάνω συνέθεταν ένα θετικό οικονομικό περιβάλλον στις αρχές του έτους με τις εκτιμήσεις να προβλέπουν επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης κατά τη διάρκεια του 2020. Το συγκεκριμένο περιβάλλον ανατράπηκε αιφνιδιαστικά με την εμφάνιση και εξάπλωση του ιού covid 19 σε όλο τον κόσμο με τη μορφή πανδημίας. Επιπλέον, ο πόλεμος τιμών μεταξύ σημαντικών πετρελαιοπαραγωγών χωρών επιδείνωσε σημαντικά τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας και ιδιαίτερα των χωρών που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από αυτό, όπως η Β. Αφρική & Μ. Ανατολή, επιφέροντας ένα σκηνικό μειωμένης ορατότητας. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα το οικονομικό περιβάλλον έγινε ιδιαίτερα ρευστό και οι αναπτυξιακές προοπτικές υποβαθμίστηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ακριβείς εκτιμήσεις για τις συνέπειες της αποδυνάμωσης της οικονομικής δραστηριότητας από την εξάπλωση του ιού είναι δυσχερείς σε αυτή τη φάση και φυσικά θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια της έξαρσης του ιού.

Παρακολουθώντας στενά τις εγχώριες και διεθνείς εξελίξεις, ο Όμιλος SABO μετά και τη βελτίωση που κατέγραψε το 2019, λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του και στηριζόμενος στον ισχυρό ισολογισμό του προσαρμόζει την στρατηγική του, ώστε να ενισχύσει τη θέση του σε κάθε ένα από τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται.

Προς αυτή την κατεύθυνση η Διοίκηση του Ομίλου έχει θέσει ως προτεραιότητα για την έκτακτη αυτή περίοδο τους ακόλουθους στόχους :

- Προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.
- Απρόσκοπτη συνέχιση της παραγωγικής διαδικασίας με κύριο στόχο τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και την εξυπηρέτηση των πελατών του. Για τους λόγους αυτούς και με γνώμονα το συμφέρον του Ομίλου, η Διοίκηση δεν προχώρησε άλλωστε σε οποιαδήποτε μέτρο που να επηρεάζει τις εργασιακές σχέσεις.
- Τη διαφύλαξη της οικονομικής θέσης και ρευστότητας του Ομίλου.

Το 2019, όλοι οι κλάδοι δραστηριοποίησης του Ομίλου εμφάνισαν ανάπτυξη με αποτέλεσμα ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών να διαμορφωθεί σε Ευρώ 30,4 εκατ. έναντι Ευρώ 29,6 εκατ. το 2018 σημειώνοντας άνοδο 2,7%. Σε επίπεδο Εταιρείας η αύξηση του κύκλου εργασιών ανήλθε σε 4,3% αποδιδόμενη κατά κύριο λόγο τόσο σε εκτέλεση έργων για λογαριασμό των μεγαλύτερων παραγωγών στον τομέα της κεραμοποιίας, για τις Wienerberger S.R.O, Wienerberger L.t.d.U.K. αλλά και στις ΗΠΑ για λογαριασμό του Meridian Group όσο και στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων για λογαριασμό του IREN Group.

Ο τομέας της κεραμοποιίας αποτέλεσε εκ νέου το βασικό πυλώνα δραστηριοποίησης του Ομίλου με ποσοστό επί των πωλήσεων στο 79%, έναντι 84% την προηγούμενη χρονιά, ενώ οι εξαγωγές ανήλθαν σε ποσοστό 82%, αποτέλεσμα του στρατηγικού σχεδιασμού της Διοίκησης επιβεβαιώνοντας τον εξωστρεφή χαρακτήρα του Ομίλου. Σημαντικό μερίδιο των ενοποιημένων πωλήσεων απέσπασαν για τρίτο συνεχόμενο έτος οι πωλήσεις μηχανημάτων στη Λοιπή Βιομηχανία και τη Διαχείριση απορριμμάτων (πλην Κεραμοποιίας) που ανήλθαν στο 21% έναντι 16% του 2018 και 14% του 2017, δείγμα της στρατηγικής απόφασης της Διοίκησης και για προϋποτιθέμενη εκτός της γεωγραφικής διαφοροποίησης. Δείγμα του ανατολίτου αποτελέσει και η για άλλη μια χρονιά αύξηση του τζίρου στους κλάδους εκτός κεραμοποιίας σε ποσοστό 38% έναντι του 2018, παρά το δυσμενές περιβάλλον, στην εγχώρια αγορά αποδεικνύοντας την αυξανόμενη εμπιστοσύνη στις λύσεις που προσφέρει Όμιλος SABO σε όλο το φάσμα των βιομηχανικών εφαρμογών.

Για το 2019, τα ενοποιημένα μικτά κέρδη ανήλθαν σε Ευρώ 5,7 εκατ. έναντι Ευρώ 5,9 εκατ. του 2018. Η μείωση οφείλεται κυρίως στο προϊόντικό και γεωγραφικό μείγμα πωλήσεων καθώς και στις χαμηλότερες του αναμενόμενου επιδόσεις των θυγατρικών εταιρειών, και κυρίως της SABO Impianti, με έδρα τη Βραζιλία, εξαιτίας της ύφεσης και της πολιτικής αστάθειας οι οποίες ταλαιπωρούν την οικονομία της. Τα ενοποιημένα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) ανήλθαν το 2019 σε κέρδη Ευρώ 1,5 εκατ. έναντι κερδών Ευρώ 1,3 εκατ. την προηγούμενη χρονιά, ενώ τα αποτελέσματα προ φόρων και τόκων (EBIT) διαμορφώθηκαν σε κέρδη Ευρώ 0,4 εκατ. έναντι κερδών Ευρώ 0,4 εκατ.. Τα ενοποιημένα αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές μετά φόρων), ανήλθαν το 2019 σε ζημιές Ευρώ 0,113 εκατ. έναντι ζημιών Ευρώ 0,168 το 2018. Η μητρική Εταιρεία συνέχισε τις θετικές επιδόσεις της, καθώς τα κέρδη προ φόρων τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) διαμορφώθηκαν το 2019 σε κέρδη Ευρώ 1,5 εκατ.. αυξημένα κατά 4,6% σε σχέση με το 2018.

Σε ότι αφορά το κόστος, η βελτιστοποίηση των παραγωγικών διαδικασιών οδήγησαν σε μείωση του βιομηχανικού κόστους και βοήθησαν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του Ομίλου στο εξωτερικό. Το υψηλό χρηματοοικονομικό κόστος, αν και σημαντικά μειωμένο από την επίτευξη χαμηλότερου μέσου ύψους δανεισμού και επιτοκίων, συνέχισε να επηρεάζει αρνητικά την κερδοφορία του Ομίλου έναντι των βασικών ανταγωνιστών μας.

Το 2019 ο Όμιλος SABO πραγματοποίησε συνολικές επενδύσεις ύψους Ευρώ 0,8 εκατ. επικεντρωμένες κυρίως σε κτιριακές παρεμβάσεις ολοκληρώνοντας με αυτό τον τρόπο το 3 ετές επενδυτικό του πλάνο για εκσυγχρονισμό του συνόλου των εγκαταστάσεων και μηχανολογικού του εξοπλισμού.

2. Οικονομική Θέση

Ο Όμιλος έχει την πολιτική να αξιολογεί τα αποτελέσματα και την απόδοση του σε μηνιαία βάση εντοπίζοντας έγκαιρα και αποτελεσματικά αποκλίσεις από τους στόχους και λαμβάνοντας αντίστοιχα διορθωτικά μέτρα. Οι αριθμοδείκτες οι οποίοι εκφράζουν την οικονομική θέση του Ομίλου και της Εταιρείας είχαν την ακόλουθη εξέλιξη:

Ρευστότητα: Αποτελεί ένδειξη κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων από τις τρέχουσες απαιτήσεις και υπολογίζεται από το λόγο του κυκλοφορούντος ενεργητικού προς βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τα μεγέθη αντλούνται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Δανειακή Επιβάρυνση: Αποτελεί ένδειξη της μόγλευσης και υπολογίζεται από τον λόγο των ιδίων κεφαλαίων προς δανειακά κεφάλαια. Τα ποσά χρησιμοποιούνται όπως παρουσιάζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων: Αποτελεί μέτρηση της αποδοτικότητας των ιδίων και ξένων επενδυμένων κεφαλαίων και μετράται από τον λόγο του αποτελέσματος προ χρηματοοικονομικών και φόρων προς τα ίδια και δανειακά κεφάλαια. Τα ποσά χρησιμοποιούνται όπως παρουσιάζονται στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων: Αποτελεί δείκτη της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων της οντότητας και μετράται από τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους προς το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων. Τα ποσά χρησιμοποιούνται όπως παρουσιάζονται στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ρευστότητα				
Κυκλοφ.Ενεργητικό / Βραχυπρ.Υποχρεώσεις	1,36	1,42	1,44	1,53
Δανειακής Επιβάρυνσης				
Ίδια Κεφάλαια / Δανειακά Κεφάλαια	2,06	2,84	2,19	3,04
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων				
Κέρδη προ Φόρων & Χρημ/κών / Ίδια Κεφάλαια+Δαν.Κεφάλαια	1,47%	1,64%	1,78%	2,41%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων				
Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια	-0,57%	-0,85%	-0,23%	-1,11%

EBITDAR + EBTR: Αποτελεί το δείκτη κερδοφορίας της οντότητας προ φόρων, χρηματοοικονομικών και αποσβέσεων αφού αναμορφωθεί με τα ακόλουθα μεγέθη :

- Κέρδη ή ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων
- Απομειώσεις και απαξιώσεις επενδύσεων

- Ειδικά κόστη αδράνειας
- Λοιπές Απομειώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
EBT	-240.151	-274.494	-189.006	-354.652
<i>Προσαρμογές για</i>				
- Απομειώσεις Συμμετοχών	-	-	150.000	510.000
- Ζημιά / (Κέρδος) από πώληση παγίων	16.456	150.218	16.456	150.218
- Λοιπές Απομειώσεις	-	50.000	-	50.000
EBT (R)	-223.695	-74.277	-22.550	355.565

3. Εταιρική Κοινωνική Υπευθυνότητα και Βιώσιμη Ανάπτυξη

Περιβάλλον

Η SABO λαμβάνοντας υπόψη τα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα, επιδιώκει να συμβάλει ενεργά στη διεθνή προσπάθεια προστασίας του περιβάλλοντος, τόσο με την υπεύθυνη λειτουργία της, όσο και ελαχιστοποιώντας το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα.

Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος υλοποιείται με σημαντικές επενδύσεις σε μέτρα ολοκληρωμένης πρόληψης της ρύπανσης και στη βελτιστοποίηση των παραγωγικών διαδικασιών, μέσω της χρήσης των Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών (Best Available Techniques), που έχουν καθοριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εστίαση στους πελάτες και υπευθυνότητα στην προμηθευτική αλυσίδα

Βρισκόμαστε σε συνεχή επαφή με τους πελάτες μας και σε συνεργασία μαζί τους, εντοπίζοντας τις ανάγκες τους και προτείνοντας λύσεις με κύριο γνώμονα την ικανοποίηση και την εξυπηρέτησή τους. Αποτέλεσμα αυτών των στρατηγικών μας δράσεων, το οποίο και αποτελεί πραγματική ανταμοιβή για μας, είναι το υψηλό επίπεδο ικανοποίησης των πελατών μας. Επενδύουμε συστηματικά στην έρευνα και ανάπτυξη, με σκοπό την παροχή καινοτόμων λύσεων και προϊόντων υψηλής ποιότητας, ενώ παράλληλα συνεργαζόμαστε με ερευνητικούς, επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και συμμετέχουμε στις παγκόσμιες εξελίξεις.

Επιδιώκουμε την προώθηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης στο σύνολο της εφοδιαστικής μας αλυσίδας. Η ανάπτυξη και διατήρηση μίας υπεύθυνης εφοδιαστικής αλυσίδας με προστιθέμενη αξία και για τα δύο μέρη, αποτελεί δέσμευση στην οποία η SABO επενδύει και θα συνεχίσει να επενδύει σε επίπεδο μόνιμων συνεργασιών σε εθνικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο. Η SABO στοχεύει στην αύξηση της θετικής επίδρασης που προκύπτει από τη λειτουργία της στην οικονομία, στο περιβάλλον και στην κοινωνία. Μέρη της Εταιρείας είναι η διενέργεια προμηθειών με τρόπο υπεύθυνο, ενσωματώνοντας πρακτικές και κριτήρια περιβαλλοντικής και κοινωνικής υπευθυνότητας στις διαδικασίες που ακολουθεί.

Στο παρακάτω πίνακα αναλύονται οι κατηγορίες των προμηθευτών της Εταιρείας:

Κατηγορία προμηθευτών	2019	2018
Διεθνείς	96	173
Εθνικής εμβέλειας	430	482
Σύνολο	526	655

Ανθρώπινο δυναμικό

Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματά της είναι η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού της στο οποίο πιστώνεται μεγάλο μερίδιο για την έως τώρα επιτυχημένη της πορεία. Για το λόγο αυτό, η Εταιρεία αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις διαδικασίες επιλογής, ανταμοιβής και αξιολόγησης του προσωπικού της.

Πολιτική της Εταιρείας, είναι η προσέλκυση προσωπικού υψηλού επιπέδου για τη βέλτιστη και έγκαιρη κάλυψη των αναγκών της, η θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής καθώς και η εξασφάλιση του αξιοκρατικού και αδιάβλητου χαρακτήρα των προσλήψεων, μέσα από διαφανείς διαδικασίες.

Η SABO, στο πλαίσιο της υπεύθυνης λειτουργίας της, έχει θεσπίσει κώδικα αξιών και συμπεριφοράς των εργαζομένων. Η εφαρμογή του κώδικα είναι υποχρεωτική για το σύνολο των εργαζομένων σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Ο Κώδικας αυτός, έχει ενσωματωθεί στον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας και περιγράφει τις βασικές Αρχές και τους Κανόνες που διέπουν την εσωτερική ζωή και τις πρακτικές του οργανισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις κείμενες διατάξεις που απορρέουν από το εθνικό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο.

Στο πλαίσιο της πολιτικής ίσων ευκαιριών που εφαρμόζεται, η Εταιρεία, επιθυμεί και επιδιώκει μία ισορροπημένη κατανομή μεταξύ των απασχολούμενων ανδρών και γυναικών. Ωστόσο, λόγω της φύσης της δραστηριότητας της Εταιρείας, η συμμετοχή των ανδρών παρουσιάζεται αυξημένη.

Επιπλέον, η SABO επιδιώκει και μεριμνά για την απασχόληση και πρόσληψη εργαζομένων από την ευρύτερη κοινωνία της Εθώρας, στηρίζοντας ουσιαστικά με τον τρόπο αυτό την απασχόληση στην περιοχή.

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τον αριθμό των εργαζομένων για τα έτη 2019 & 2018.

Εργαζόμενοι	2019	2018
Γυναίκες	36	34
Άνδρες	179	167
Σύνολο	215	201

Παρακάτω αναλύεται το ηλικιακό προφίλ των ήδη εργαζομένων της εταιρίας αλλά και των νέων προσλήψεων για το έτος 2018 κατά φύλο, όπως επίσης και το ποσοστό κατανομής τους στις θέσεις εργασίας .

2019		
Ηλικιακό προφίλ εργαζομένων	Γυναίκες	Άνδρες
18-30	7	41
31-50	22	91
51+	7	47
Σύνολο	215	
Νέες Προσλήψεις Εργαζομένων (Ηλικιακό προφίλ)	Γυναίκες	Άνδρες
18-30	3	19
31-50	1	8
51+	0	5
Σύνολο	36	

Θέσεις εργασίας	Γυναίκες	Άνδρες
Διευθυντές	1%	2%
Ανώτερα στελέχη	0%	6%
Διοικητικοί υπάλληλοι	15%	37%
Λοιπό προσωπικό	0%	38%

Υψηλής σπουδαιότητας αποτελεί για την Εταιρία η φροντίδα για την παροχή ενός υγιούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος. Με σκοπό τη συνεχή βελτίωση στον τομέα αυτό, λαμβάνει συνεχώς προληπτικά μέτρα και υλοποιεί προγράμματα και σχετικές δράσεις.

Υγιεινή και Ασφάλεια

Η SABO φροντίζει για τη δημιουργία και διατήρηση ενός σύγχρονου και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος το οποίο συνεχώς βελτιώνεται για να αντικατοπτρίζει τα υψηλά επίπεδα ασφάλειας που επιδιώκει να παρέχει προς τους εργαζόμενους της. Για το λόγο αυτό, τηρεί και εφαρμόζει πιστοποιημένο Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 1801:2008.

Μέριμνα για την κοινωνία

Για την SABO Α.Ε η αρμονική συνύπαρξη και η συνεργασία με την τοπική κοινωνία όπου δραστηριοποιείται, είναι πολύ σημαντική. Ως εκ τούτου, θεωρούμε υποχρέωσή μας να συνυπάρχουμε ενσυνείδητα και να

υποστηρίζουμε έμπρακτα τις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον των περιοχών, όπου δραστηριοποιούμαστε. Στόχος μας είναι να συμβάλλουμε στην ανάπτυξη και βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών, υιοθετώντας και εφαρμόζοντας δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης. Στο πλαίσιο αυτό υποστηρίζουμε την τοπική απασχόληση και ενισχύουμε την τοπική επιχειρηματικότητα. Παράλληλα για ακόμη μία χρονιά, υποστηρίξαμε προγράμματα και δράσεις που αφορούν στην κοινωνία, στο περιβάλλον, στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, έργο που δεσμευόμαστε να συνεχίσουμε με αμείωτο ενδιαφέρον.

Έρευνα και Ανάπτυξη

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν την έρευνα και ανάπτυξη ως μια από τις βασικές πτυχές της λειτουργίας και βιωσιμότητας του. Προς το στόχο αυτό υφίσταται ομάδα έρευνας και ανάπτυξης που δραστηριοποιείται σε ποικίλα έργα μεταξύ αυτών και της λύσης των γεμιστών τούβλων.

4. Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Ο Όμιλος εκτίθεται στους παρακάτω κινδύνους από τη χρήση των χρηματοοικονομικών του μέσων:

Επενδύσεις

Οι επενδύσεις ταξινομούνται από τον Όμιλο με βάση το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η Διοίκηση αποφασίζει την κατάλληλη ταξινόμηση της επένδυσης κατά το χρόνο απόκτησης της και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία παρουσίασης.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα υπάρξει φαινόμενο αθέτησης πληρωμών για τις επενδύσεις αυτές.

Εγγυήσεις

Ο Όμιλος έχει ως πολιτική να μην παρέχει χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, παρά μόνο και κατ' εξαίρεση, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι εγγυήσεις που έχει δώσει Όμιλος είναι χαμηλού ύψους και δεν ενέχουν σημαντικό κίνδυνο.

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο επηρεάζεται κυρίως από τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη. Τα δημογραφικά στοιχεία της πελατειακής βάσης του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αθέτησης πληρωμών που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη αγορά και τη χώρα στην οποία λειτουργούν οι πελάτες, επηρεάζουν λιγότερο τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς δεν παρατηρείται γεωγραφική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου αφού ο εμπορικός κίνδυνος είναι κατανεμημένος σε ικανοποιητικό αριθμό πελατών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει θέσει μια πιστωτική πολιτική βάσει της οποίας κάθε νέος πελάτης εξετάζεται σε ατομική βάση για την πιστοληπτική του ικανότητα πριν του προταθούν οι συνθήκες όροι πληρωμών. Ο έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας που πραγματοποιεί ο Όμιλος περιλαμβάνει την εξέταση τραπεζικών πηγών. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων. Τα πιστωτικά όρια των πελατών κατά κανόνα καθορίζονται με βάση την ποιότητα και αξία των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται.

Κατά την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου των πελατών, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, τα χαρακτηριστικά ενηλικίωσης των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που χαρακτηρίζονται ως «υψηλού ρίσκου» τοποθετούνται σε ειδική κατάσταση πελατών και μελλοντικές πωλήσεις πρέπει να προεισπράττονται και να εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ανάλογα με το ιστορικό του πελάτη και την ιδιότητα του, ο Όμιλος για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του ζητά, όπου αυτό είναι δυνατό, εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις (π.χ. εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις).

Ο Όμιλος καταχωρεί πρόβλεψη απομείωσης που αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του για ζημίες σε σχέση με τους πελάτες, τις λοιπές απαιτήσεις και τις επενδύσεις σε χρεόγραφα. Η πρόβλεψη αυτή αποτελείται κυρίως από ζημίες απομείωσης συγκεκριμένων απαιτήσεων που εκτιμώνται βάσει των δεδομένων συνθηκών ότι θα πραγματοποιηθούν αλλά δεν έχουν ακόμα οριστικοποιηθεί.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος να μη δύναται να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις όταν αυτές λήγουν. Η προσέγγιση που υιοθετεί ο Όμιλος για τη διαχείριση της ρευστότητας είναι να διασφαλίζει, μέσω διακράτησης ταμιακών διαθεσίμων και επαρκών πιστωτικών ορίων από τις συνεργαζόμενες τράπεζες, ότι πάντα θα έχει αρκετή ρευστότητα για να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές λήγουν, κάτω από συνθήκες αλλά και δύσκολες συνθήκες, χωρίς να υφίστανται μη αποδεκτές ζημιές ή να διακινδυνεύει η φήμη του Ομίλου. Σημειώνεται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος διέθετε ποσό Ευρώ 1,1 εκατ. σε ρευστά διαθέσιμα και τις απαραίτητες εγκεκριμένες δανειακές γραμμές, ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Για την αποφυγή των κινδύνων ρευστότητας ο Όμιλος διενεργεί πρόβλεψη ταμιακών ροών για περίοδο έτους κατά τη σύνταξη του ετήσιου προϋπολογισμού, και μηνιαία κυλιόμενη πρόβλεψη τεσσάρων (4) μηνών έτσι ώστε να εξασφαλίζει ότι διαθέτει αρκετά ταμιακά διαθέσιμα για να καλύψει τις λειτουργικές του ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του. Η πολιτική αυτή δε λαμβάνει υπόψη της τη σχετική επίδραση από ακραίες συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις πωλήσεις και αγορές που πραγματοποιεί και στα δάνεια που έχουν εκδοθεί σε νόμισμα άλλο από το λειτουργικό νόμισμα των εταιρειών του Ομίλου, το οποίο είναι κυρίως το Ευρώ. Τα νομίσματα στα οποία πραγματοποιούνται αυτές οι συναλλαγές είναι κυρίως το Ευρώ, το δολάριο ΗΠΑ και άλλα νομίσματα της Ν.Α. Ευρώπης.

Διαχρονικά οι αξίες πωλήσεων και αγορών σε νόμισμα διαφορετικό του Ευρώ είναι περιορισμένες. Ο Όμιλος παρακολουθεί τον κίνδυνο και όταν χρειαστεί διαθέτει τα απαραίτητα εργαλεία ώστε να προβεί σε αντιστάθμιση του μεγαλύτερου μέρους της εκτιμώμενης έκθεσης του σε ξένα νομίσματα σε σχέση με τις προβλεπόμενες πωλήσεις και αγορές καθώς και τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα. Τα εργαλεία που διαθέτει ο Όμιλος είναι τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους για την αντιμετώπιση του κινδύνου μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών τα οποία λήγουν κατά κύριο λόγο σε λιγότερο από ένα χρόνο από την ημερομηνία του ισολογισμού καθώς και η λήψη δανείων στα αντίστοιχα νομίσματα.

Οι τόκοι των δανείων είναι σε νόμισμα που δε διαφέρει από αυτό των ταμιακών ροών που προκύπτει από τις λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου, κυρίως το Ευρώ.

Οι επενδύσεις του Ομίλου σε άλλες θυγατρικές δεν αντισταθμίζονται, διότι αυτές οι συναλλαγματικές θέσεις θεωρούνται ότι είναι μακροχρόνιας φύσης.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος χρηματοδοτεί τις επενδύσεις του καθώς και τις ανάγκες του σε κεφάλαια κίνησης μέσω τραπεζικού δανεισμού και ομολογιακών δανείων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνει τα αποτελέσματά του με χρεωστικούς τόκους. Αυξητικές τάσεις στα επιτόκια θα έχουν αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα καθώς ο Όμιλος θα επιβαρύνεται με επιπλέον κόστος δανεισμού.

Οι στόχοι, οι πολιτικές, οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων και οι μέθοδοι επιμέτρησης των κινδύνων δεν έχουν αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Κίνδυνος Κεφαλαίου

Η πολιτική του Ομίλου συνίσταται στη διατήρηση μιας ισχυρής βάσης κεφαλαίου, ώστε να διατηρεί την εμπιστοσύνη των επενδυτών, πιστωτών και της αγοράς στον Όμιλο και να επιτρέπει την μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί την απόδοση του κεφαλαίου, την οποία ορίζει ο Όμιλος ως τα καθαρά αποτελέσματα διαιρεμένα με το σύνολο της καθαρής θέσης και δικαιώματα μειοψηφίας καθώς επίσης και το ύψος των μερισμάτων στους μετόχους κοινών μετοχών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο προσπαθεί να διατηρεί μια ισορροπία μεταξύ υψηλότερων αποδόσεων που θα ήταν εφικτές με υψηλότερα επίπεδα δανεισμού και των πλεονεκτημάτων και της ασφάλειας που θα παρείχε μια ισχυρή και υγιής κεφαλαιακή θέση.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στην προσέγγιση που υιοθετεί ο Όμιλος σχετικά με τη διαχείριση κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Λοιποί κίνδυνοι και αβεβαιότητες

α) Κίνδυνος καλής εκτέλεσης έργου ή προμήθειας

Ο όμιλος, λόγω και της φύσης των έργων που αναλαμβάνει είναι εκτεθειμένος σε κινδύνους που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, τη μελέτη και τη θέση σε λειτουργία μηχανημάτων κεραμοποιίας και αυτοματισμών. Οι κίνδυνοι αυτοί σχετίζονται με

- Μηχανικές βλάβες σε εξοπλισμούς
- Απρόβλεπτες κατασκευαστικές συγκυρίες
- Απρόβλεπτες αυξήσεις στο κόστος πρώτων υλών και εξοπλισμού

Ο Όμιλος λόγω της μακροχρόνιας εμπειρίας του, της αυστηρής επιλογής συνεργατών και προμηθευτών και μέσω της διασφάλισης της ποιότητας του παραδιδόμενου εξοπλισμού επιτυγχάνει τον περιορισμό της έκθεσης σε κινδύνους σχετιζόμενους με την καλή εκτέλεση των εργασιών.

β) Κίνδυνοι που απορρέουν από γεωπολιτικούς παράγοντες

Δεν υπάρχουν τη δεδομένη στιγμή ορατοί κίνδυνοι που να οφείλονται σε γεωπολιτικούς παράγοντες στις χώρες δραστηριοποίησης του Ομίλου.

Στόχοι και Προοπτικές για το 2020

Για το 2020, ο Όμιλος και η Εταιρεία λαμβάνοντας υπ' όψιν τους τις διεθνείς οικονομικές εξελίξεις διατηρούν αισιοδοξία ως προς επέκταση και δραστηριοποίηση τους σε νέες αναπτυσσόμενες αγορές. Η διαφοροποίηση στις δραστηριότητες του Ομίλου μειώνει τον κίνδυνο και επιτυγχάνει μικρότερη εξάρτηση από την κερδοφορία ορισμένων τομέων. Επιπλέον τα οφέλη από τις επενδύσεις των τελευταίων ετών σε μηχανολογικό εξοπλισμό, για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων, αναμένεται να επηρεάσουν θετικά τη διάρθρωση του κόστους και τις δυνατότητες του Ομίλου να προσφέρει υπηρεσίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία λαμβάνοντας υπόψη ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των πωλήσεων του Ομίλου προορίζεται για αγορές εκτός Ελλάδος, ότι το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων στην εγχώρια αγορά αφορούν εκτέλεση ήδη υπογεγραμμένων συμβάσεων για έργα, καθώς και ότι ο Όμιλος έχει πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης εκτός Ελλάδος, εκτιμούν ότι τυχόν αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία δεν αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την ομαλή λειτουργία τους. Πέραν αυτών η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας.

Όπως και τα προηγούμενα έτη έτσι και την τρέχουσα χρήση η βέλτιστη διαχείριση των κεφαλαίων κίνησης, η μείωση του καθαρού δανεισμού και η βελτιστοποίηση του παραγωγικού κόστους αποτελούν την κύρια προτεραιότητα μας.

5. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι συναλλαγές των συνδεδεμένων μερών αφορούν κατά κύριο λόγο αγοραπωλησίες και κατεργασία υλικών και προϊόντων. Μέσω των συναλλαγών αυτών οι εταιρείες εκμεταλλευόμενες το μέγεθος του Ομίλου επιτυγχάνουν οικονομίες κλίμακας.

Οι συναλλαγές μεταξύ των συνδεδεμένων μερών κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24 αναλύονται ως ακολούθως:

Συναλλαγές της Μητρικής Εταιρείας με Θυγατρικές Εταιρείες (ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

Εταιρείες	Πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών & παγίων	Αγορές αγαθών, υπηρεσιών & παγίων	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
SABO Utilaje	36.038	1.105.776	502.210	434.009
SABO Impianti	58.216	-	1.434.316	-
Sabo System	13.175	557.459	-	145.000
Σύνολο θυγατρικών	107.429	1.663.236	1.936.527	579.009

Συναλλαγές της Μητρικής Εταιρείας με Λοιπές Συνδεδεμένες Εταιρείες (ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

Εταιρείες	Πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών & παγίων	Αγορές αγαθών, υπηρεσιών & παγίων	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
SABO Ηλεκτρική	-	-	-	11.989
SABO ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΕ	1.200	-	-	-
SABO ENERGY ΑΕ	2.741	-	-	1.047
SABO HOLDING ΑΕ	-	-	805.265	-
Κ/Ξ ΕΥΒΟΚΑΤ - SICAP ΑΕ	-	-	89.432	-
Κ/ΞΙΑ ΜΥΒΑ ΑΕ - SICAP ΑΤΕ	340.257	-	171.919	-
SICAP ΑΤΕ	11.489	-	-	149.887
SABO FILIERE A.E.	68.708	189.900	13.323	-
Σύνολο συνδεδεμένων	424.396	189.900	1.079.939	162.923

Αμοιβές Διευθυντικών Στελεχών και μελών Διοικητικού Συμβουλίου (ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και των μελών Διοικητικού Συμβουλίου:

Παροχές προς τη Διοίκηση

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
(Ποσά σε Ευρώ)				
Αμοιβές - Ωφελήματα για μέλη ΔΣ και Στελέχη	781.663	886.445	752.096	851.928
	781.663	886.445	752.096	851.928

6. Υποκαταστήματα

Η Εταιρεία κατά την διάρκεια της χρήσης 2019 δεν διέθετα υποκαταστήματα εντός ή εκτός Ελλάδος.

7. Μεταγενέστερα γεγονότα

Από τις αρχές Μαρτίου 2020 έως και σήμερα, βρισκόμαστε αντιμέτωποι παγκοσμίως με μία πρωτοφανή υγειονομική κρίση, η οποία επηρεάζει καθοριστικά το μέλλον των εθνικών οικονομιών αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας ενώ ταυτόχρονα υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα για τη διάρκεια της πανδημίας και το τελικό κόστος αυτής.

Ο ρυθμός ανάκαμψης θα καθοριστεί από τις υγειονομικές εξελίξεις, την ταχύτητα άρσης των έκτακτων μέτρων και τις επιπτώσεις τους στην οικονομία και από την επίδραση της μεγάλης παγκόσμιας επεκτατικής δημοσιονομικής και νομισματικής παρέμβασης.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με την πανδημία του COVID-19 και εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχουν αυτές στα αποτελέσματά της. Μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να υπάρχει σημαντική επίπτωση στη λειτουργία της, στο τζίρο και στα αποτελέσματά της. Επίσης, εάν η πανδημία εξελιχθεί με τον ίδιο βαθμό, δεν αναμένει να υπάρξει μεγαλύτερη επίπτωση.

ΚΡΜΓ Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
SABO A.B.E.E.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της SABO A.B.E.E. (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2019 τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Χρήσης και Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της SABO A.B.E.E. και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνη της Διοίκησης επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών

και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί

των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη Διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Αρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Αρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε τη 31 Δεκεμβρίου 2019.
- (β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την SABO A.B.E.E. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

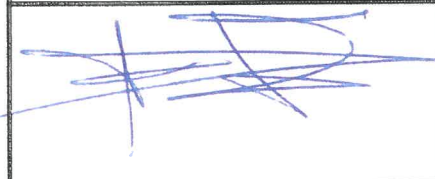
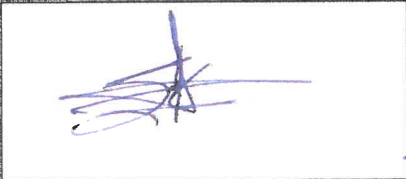

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2020

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Αλέξανδρος – Πέτρος Βελδέκης, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 26141

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (Ομίλου και Εταιρείας)
της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ & ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ & ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
		
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΙΛΙΑΡΗΣ ΑΔΤ. ΑΙ 481183	ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΚΟΙΛΙΑΡΗ ΑΔΤ. ΑΚ 518657	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΤΣΙΟΣ ΑΔΤ. ΑΕ 135204

Βασιλικό, 24 Ιουλίου 2020

SABO A.B.E.E.
Γ.Ε.ΜΗ.: 130604522000
Έδρα: ΔΚ Ληλαντίων, 34002, Βασιλικό Χαλκίδας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I.	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	16
II.	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	17
III.	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	17
IV.	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	18
	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (συνέχεια)	19
V.	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	20
VI.	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	21
1.	Σύσταση και Δραστηριότητες Ομίλου	21
2.	Βάση σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων	21
3.	Νέα πρότυπα	22
4.	Σημαντικές λογιστικές αρχές	26
4.1	Αλλαγές σε Λογιστικές πολιτικές	26
4.2	Βάση Ενοποίησης	27
4.3	Ξένο νόμισμα	28
4.4	Επενδύσεις σε θυγατρικές	28
4.5	Απομείωση αξίας μη Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων	28
4.6	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις	29
4.7	Παράγωγα και λογιστική αντιστάθμισης	31
4.8	Μετοχικό κεφάλαιο	32
4.9	Ενσώματα πάγια	32
4.10	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	32
4.11	Επενδύσεις σε ακίνητα	33
4.12	Αποθέματα	33
4.13	Παροχές προσωπικού	33
4.14	Προβλέψεις	34
4.15	Αναγνώριση εσόδων από συμβάσεις με πελάτες	34
4.16	Κρατικές επιχορηγήσεις	36
4.17	Μισθώσεις	36
4.18	Φόρος εισοδήματος	36
4.19	Πληροφόρηση ανά τομέα	37
4.20	Διάθεση κερδών, διανομή μερισμάτων	37
4.21	Κόστος Δανεισμού	37
4.22	Στρογγυλοποιήσεις	37
5.	Λειτουργικοί τομείς	38
6.	Πωλήσεις	40
7.	Λοιπά λειτουργικά έσοδα και έξοδα	40
8.	Έξοδα κατά είδος	40
9.	Χρηματοοικονομικά έξοδα – έσοδα	42
10.	Ενσώματα Πάγια	43
11.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	45

12. Επενδύσεις σε θυγατρικές	47
13. Λοιπές επενδύσεις	48
14. Φόρος εισοδήματος	48
15. Αποθέματα	51
16. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	51
17. Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	52
18. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	52
19. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά	53
20. Δάνεια και υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	54
21. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	55
22. Επιχορηγήσεις	56
23. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	56
24. Συμβατικές υποχρεώσεις	57
25. Χρηματοοικονομικά μέσα	57
26. Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών μέσων	64
27. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	65
28. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	66
29. Μεταγενέστερα γεγονότα	67

I. Καταστάσεις Χρηματοοικονομικής Θέσης

Ποσά σε Ευρώ	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	10	12.547.865	12.567.849	10.460.648	10.280.576
Άθλα περιουσιακά στοιχεία	11	1.072.242	1.145.119	636.461	708.769
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	12	0	0	2.105.227	2.255.227
Λοιπές επενδύσεις	13	330.250	330.250	330.250	330.250
Λοιπές απαιτήσεις	16	2.318.010	2.382.609	2.312.105	2.380.489
		16.268.367	16.425.827	15.844.691	15.955.311
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	15	10.164.765	10.157.468	9.891.902	9.769.507
Εμπορικές και Λοιπές απαιτήσεις	16	11.324.736	9.814.498	12.425.889	10.261.632
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	17	6.821.043	3.968.610	6.821.043	3.968.610
Λοιπές επενδύσεις	13	288	105	288	105
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	18	1.110.908	2.385.284	915.461	2.246.119
		29.421.740	26.325.965	30.054.584	26.245.973
		45.690.107	42.751.792	45.899.275	42.201.284
Σύνολο ενεργητικού					
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους				-	-
Μετοχικό κεφάλαιο	18α	2.620.000	2.620.000	2.620.000	2.620.000
Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης	18β	-263.251	-222.967	-	-
Λοιπά αποθεματικά	18β	15.659.533	15.529.533	15.657.808	15.527.808
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		1.784.732	2.048.579	2.644.193	2.843.630
Σύνολο		19.801.014	19.975.145	20.922.001	20.991.438
Διακρίματα μειοψηφίας		0	0	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		19.801.014	19.975.145	20.922.001	20.991.438
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μικροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	20	1.670.325	1.357.888	1.607.143	1.250.000
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	20	775.150	929.427	768.167	922.375
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	14	290.346	419.302	290.346	419.302
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	21	792.886	728.297	643.359	586.209
Επιχορηγήσεις	22	756.269	829.989	756.269	829.989
		4.284.976	4.264.903	4.065.284	4.007.875
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθειές και λοιπές υποχρεώσεις	23	8.740.987	9.310.868	8.288.010	8.271.293
Συμβατικές υποχρεώσεις	24	4.068.279	2.756.691	4.068.279	2.756.691
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	14	435.129	480.782	220.641	239.617
Δάνεια	20	7.962.887	5.670.462	7.938.225	5.645.168
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	20	396.834	292.942	396.834	289.202
		21.604.117	18.511.745	20.911.990	17.201.971
		25.889.093	22.776.647	24.977.274	21.209.846
Σύνολο υποχρεώσεων		25.889.093	22.776.647	24.977.274	21.209.846
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		45.690.107	42.751.792	45.899.275	42.201.284

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες από 21 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Π. Καταστάσεις Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

(Ποσά σε Ευρώ)	Σημ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		12 μήνες μέχρι 31/12/2019	12 μήνες μέχρι 31/12/2018	12 μήνες μέχρι 31/12/2019	12 μήνες μέχρι 31/12/2018
Πωλήσεις	6	30.405.477	29.633.404	29.548.263	28.334.912
Κόστος Πωληθέντων	8	(24.749.233)	(23.691.426)	(23.555.765)	(22.197.167)
Μικτό Κέρδος		5.656.245	5.941.979	5.992.497	6.137.745
Έξοδα διάθεσης	8	(2.920.648)	(2.860.617)	(3.336.778)	(3.293.740)
Έξοδα διοίκησης	8	(2.508.835)	(2.575.455)	(2.281.417)	(2.189.308)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης (καθαρά)	7	204.723	(62.961)	168.960	16.928
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		431.485	442.946	543.262	671.624
Χρηματοοικονομικά έσοδα	9	(581.762)	29.770	59.529	56.485
Χρηματοοικονομικά έξοδα	9	(89.874)	(747.209)	(791.797)	(1.212.761)
Έσοδα από μερίσματα		-	-	-	130.000
Κέρδη προ φόρων		(240.151)	(274.494)	(189.006)	(354.652)
Φόρος εισοδήματος	14	126.664	105.704	141.752	121.281
Καθαρά Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης		(113.486)	(168.791)	(47.254)	(233.371)
Κατανεμημένα σε :					
Μετόχους της μητρικής		(113.486)	(168.791)	(47.255)	(233.371)
		(113.486)	(168.791)	(47.255)	(233.371)

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες από 26 έως 65 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

III. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κέρδος/ (ζημιά) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(113.486)	(168.791)	(47.255)	(233.371)
Λοιπά στοιχεία συνολικού εισοδήματος που ενδέχεται να μεταφερθούν στο αποτέλεσμα σε μελλοντικές περιόδους				
Συναλλαγματικές διαφορές	(40.284)	(85.964)	-	-
Λοιπά στοιχεία Συνολικού Εισοδήματος που δεν θα μεταφερθούν στο αποτέλεσμα σε μελλοντικές περιόδους				
Υποχρέωση Παροχών Προσωπικού	(6.744)	(36.436)	(6.744)	(36.436)
Αναλογούν Φόρος	1.195	8.874	1.195	8.874
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	(45.833)	(113.526)	(5.549)	(27.562)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	(159.319)	(282.317)	(52.804)	(260.933)
Αποδιδόμενα σε:				
Μετόχους της μητρικής	(159.319)	(282.317)	(52.804)	(260.933)
	(159.319)	(282.317)	(52.804)	(260.933)

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες από 21 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

IV. Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

(Ποσά σε Ευρώ)	Μεταγικό Κεφάλαιο	Λοιπά Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Συνολικά αποτελέσματα διαφοράς ενυπόθητης	Σύνολο	Δικαιώματα Μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
ΟΜΙΛΟΣ							
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	2.620.000	15.511.724	2.758.299	-137.003	20.753.020	-212.295	20.540.724
Προσαρμογές ΔΠΧΑ 9			-347.496		-347.496		-347.496
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	2.620.000	15.511.724	2.410.802	(137.003)	20.405.523	(212.295)	20.193.228
Συνολικά χρηματικές διαφορές	-	-	-	(85.964)	(85.964)	-	(85.964)
Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκαν άμεσα στα ίδια κεφάλαια	-	-	(27.562)	-	(27.562)	-	(27.562)
Καθαρό κέρδος περιόδου	-	-	(168.791)	-	(168.791)	-	(168.791)
Σύνολο συνολικών εισοδημάτων	-	-	(196.353)	(85.964)	(282.317)	-	(282.317)
Συνολικές με Μετόχους που καταχωρούνται επενδύσεις στη καθαρή θέση	-	-	-	-	-	-	-
Αύξηση/ (Μείωση) % συμμετοχής σε θυγατρικές	-	-	(278.061)	-	(278.061)	212.295	(65.766)
Μεταφορά αποθεματικών	-	17.809	(17.809)	-	-	-	-
Μέρισμα	-	-	130.000	-	130.000	-	130.000
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους που καταχωρούνται επενδύσεις στη καθαρή θέση	-	17.809	(165.870)	-	(148.061)	212.295	64.234
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	2.620.000	15.529.533	2.048.579	(222.967)	19.975.145	(0)	19.975.145
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019	2.620.000	15.529.533	2.048.579	(222.967)	19.975.145	(0)	19.975.145
Προσαρμογές ΔΠΧΑ 9	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019 -προσαρμοσμένο	2.620.000	15.529.533	2.048.579	(222.967)	19.975.145	(0)	19.975.145
Συνολικά χρηματικές διαφορές	-	-	-	(40.284)	(40.284)	-	(40.284)
Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκαν άμεσα στα ίδια κεφάλαια	-	-	(5.549)	-	(5.549)	-	(5.549)
Καθαρό κέρδη/(ζημιές) χρήσης	-	-	(113.486)	-	(113.486)	-	(113.486)
Σύνολο συνολικών εισοδημάτων	-	-	(119.035)	(40.284)	(159.319)	-	(159.319)
Συνολικές με Μετόχους που καταχωρούνται επενδύσεις στη καθαρή θέση	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά αποθεματικών	-	130.000	(130.000)	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές	-	-	(14.813)	-	(14.813)	-	(14.813)
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους που καταχωρούνται επενδύσεις στη καθαρή θέση	-	130.000	(144.813)	-	(14.813)	-	(14.813)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	2.620.000	15.659.533	1.784.732	(263.251)	19.801.014	(0)	19.801.014

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες από 21 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

SABO A.B.E.E. Ετήσιες Ενοποιημένες και Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις 31/12/2019

(Ποσά σε Ευρώ)	Μετοχικό Κεφάλαιο	Λοιπά Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	2.620.000	15.511.724	3.389.585	21.521.309	21.521.309
Προσαρμογές ΔΠΧΑ 9	-	-	-268.938	-268.938	-268.938
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	2.620.000	15.511.724	3.120.647	21.252.371	21.252.371
Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκε άμεσα στα ίδια κεφάλαια	-	-	(27.562)	(27.562)	(27.562)
Καθαρό κέρδος περιόδου	-	-	(233.371)	(233.371)	(233.371)
Σύνολο συνολικών εισοδημάτων	-	-	(260.934)	(260.934)	(260.934)
Συναλλαγές με Μετόχους που καταχωρούνται απευθείας στη καθαρή θέση	-	-	-	-	-
Μεταφορά αποθεματικών	-	16.083	(16.083)	-	-
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους που καταχωρούνται απευθείας στη καθαρή θέση	-	16.083	(16.083)	-	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	2.620.000	15.527.808	2.843.630	20.991.438	20.991.438
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019	2.620.000	15.527.808	2.843.630	20.991.438	20.991.438
Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκε άμεσα στα ίδια κεφάλαια	-	-	(5.549)	(5.549)	(5.549)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης	-	-	(47.255)	(47.255)	(47.255)
Σύνολο συνολικών εισοδημάτων	-	-	(52.804)	(52.804)	(52.804)
Συναλλαγές με Μετόχους που καταχωρούνται απευθείας στη καθαρή θέση	-	-	-	-	-
Μεταφορά αποθεματικών	-	130.000	(130.000)	-	-
Λοιπές Μεταβολές	-	-	(16.634)	(16.634)	(16.634)
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους που καταχωρούνται απευθείας στη καθαρή θέση	-	130.000	(146.634)	(16.634)	(16.634)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	2.620.000	15.657.808	2.644.193	20.922.000	20.922.000

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες από 21 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

**SABO A.B.E.E. Ετήσιες Ενοποιημένες και Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
31/12/2019**

V. Κατάσταση ταμειακών ροών

	Σημ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		2019	2018	2019	2018
(Ποσά σε Ευρώ)					
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρου εισοδήματος		(240.151)	(274.494)	(189.006)	(354.652)
Πλέον / μείον προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις παγίων στοχείων	10	914.453	694.001	794.492	634.750
Αποσβέσεις άυλων παγίων	11	201.746	162.071	193.424	157.675
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	22	(110.180)	(102.596)	(110.180)	(102.596)
Προβλέψεις		(40)	93.757	(183)	50.206
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας		(60.035)	(29.770)	(59.529)	(186.485)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	9	731.671	747.209	641.797	702.761
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση Παγίων		6.397	150.218	16.456	150.218
Απομείωση συμμετοχών		-	-	150.000	510.000
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων		(7.297)	(800.693)	(122.395)	(917.136)
Μείωση / (Αύξηση) απαιτήσεων		(4.261.571)	4.340.172	(4.911.846)	3.578.534
(Μείωση) / Αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		920.206	227.075	1.526.214	884.975
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα		(749.792)	(729.350)	(659.919)	(684.902)
Καταβλημένοι φόροι		-	(103.441)	-	(103.441)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(2.654.594)	4.374.159	(2.730.675)	4.319.907
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων περιουσιακών στοιχείων		(692.875)	(339.283)	(674.102)	(309.875)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		(128.864)	(182.582)	(121.117)	(182.464)
Πωλήσεις ενσώματων παγίων		87.936	93.968	31.449	93.968
Μερίσματα εισπραχθέντα		-	-	-	130.000
Τόκοι που εισπράχθηκαν		60.035	29.770	59.529	56.485
Αύξηση συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρείες		-	(1.741.116)	-	(1.830.320)
Αύξηση συμμετοχής σε λοιπές συμμετοχές		-	(330.250)	-	(330.250)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(673.769)	(2.469.494)	(704.241)	(2.372.455)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μητρικής Εταιρείας		(152.125)	(91.048)	(151.000)	(91.000)
Δάνεια αναληφθέντα		2.604.863	-	2.650.200	-
Αποπληρωμή δανεισμού		-	(1.456.605)	-	(1.589.786)
Αποπληρωμή κεφαλαίου χρηματοδοτικών μισθώσεων		(398.751)	(334.014)	(394.942)	(334.878)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		2.053.986	(1.881.667)	2.104.259	(2.015.664)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών		(1.274.376)	22.998	(1.330.657)	(68.213)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης		2.385.284	2.362.286	2.246.119	2.314.331
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στο τέλος της χρήσης		1.110.908	2.385.284	915.461	2.246.119

Οι σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες από 21 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

VI. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Σύσταση και Δραστηριότητες Ομίλου:

Η SABO ABEE ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΕΡΑΜΟΠΟΪΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΩΝ (η «SABO» ή η «Εταιρεία») ιδρύθηκε τον Μάιο του 2014 προερχόμενη από την διάσπαση της Εταιρείας με την επωνυμία «ΣΑΜΠΟ ΕΛΛΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΕΡΑΜΟΠΟΪΑΣ», ιδρυθείσας το 1984, με σύσταση δύο νέων ανωνύμων εταιριών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 88, 82-86 Κ.Ν. 2190/1920. Είναι εγγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο Εταιρειών με αριθμό 130604522000.

Η διάρκεια της Εταιρείας έχει οριστεί σε 50 έτη από τη ημερομηνία δημοσίευσης του καταστατικού της, ήτοι μέχρι το έτος 2064.

Οι παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι «Οικονομικές Καταστάσεις») της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνουν τις ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της SABO (μαζί αναφερόμενες ως ο «Όμιλος»). Τα ονόματα των θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών παρουσιάζονται στη Σημείωση 26 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι κυριότερες δραστηριότητες του Ομίλου είναι η κατασκευή ολοκληρωμένων εργοστασίων, μηχανών και μηχανημάτων κεραμοποιίας και βιομηχανικών συναφών προϊόντων καθώς και η ανάληψη και κατασκευή κάθε τεχνικού και οικοδομικού έργου στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, τη Ρουμανία, τη Βραζιλία, την Αλγερία, την Τουρκία, τη Ρωσία, το Ιράν και πλήθος άλλων χωρών σε όλα τα γεωγραφικά μήκη και πλάτη.

Η έδρα της Εταιρείας είναι το Βασιλικό Χαλκίδας, θέση Αγριλιά, ΤΚ 34002 όπου βρίσκονται και τα κεντρικά γραφεία της. Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Εταιρείας είναι www.sabo.gr.

2. Βάση σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων

(α) Σημείωση Συμμόρφωσης

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχτεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), καθώς και τις ερμηνείες των παραπάνω, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν εγκριθεί προς δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 24η Ιουλίου 2020.

(β) Βάση Επιμέτρησης

Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους.

(γ) Λειτουργικό Νόμισμα και Παρουσίαση

Οι Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας. Τα ποσά που αναφέρονται στις Οικονομικές Καταστάσεις είναι σε Ευρώ στρογγυλοποιημένα στην πλησιέστερη μονάδα (τυχόν διαφορές στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις).

(δ) Χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί από τη Διοίκηση να παίρνει αποφάσεις, να κάνει εκτιμήσεις και υποθέσεις που επηρεάζουν την εφαρμογή λογιστικών πολιτικών, καθώς και των καταχωρημένων ποσών στοιχείων ενεργητικού, παθητικού, εσόδων και εξόδων. Τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές με αυτές υποθέσεις αναθεωρούνται σε συνεχή βάση. Οι αναθεωρήσεις αυτές αναγνωρίζονται στην περίοδο που πραγματοποιήθηκαν και στις τυχόν επόμενες.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Ιδιαίτερη πληροφόρηση σχετικά με τις περιοχές στις οποίες υπάρχει αβεβαιότητα εκτιμήσεων και κρίσιμες αποφάσεις όσον αφορά στην εφαρμογή λογιστικών πολιτικών, με σημαντική επίδραση στα ποσά που καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις, περιγράφονται στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων που δεν επιμετρώνται σε εύλογες αξίες: Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικά με την τυχόν απομείωση των περιουσιακών στοιχείων που δεν επιμετρώνται σε εύλογες αξίες (Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες, Αύλα πάγια στοιχεία).
- Αποτίμηση λοιπών επενδύσεων: Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργείς αγορές προσδιορίζονται από τη τρέχουσα τιμή αγοράς. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με την χρήση μεθόδων αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, αναφορά σε συγκρίσιμα στοιχεία που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών.
- Επιμέτρηση των υποχρεώσεων στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία: Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων για παροχές προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστικές παραδοχές που γίνονται από την Διοίκηση. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν την λογιστική αξία της υποχρέωσης.
- Αποτίμηση Αποθεμάτων (Σημείωση 15): Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις ως προς τον υπολογισμό της ρευστοποιήσιμης αξίας.

3. Νέα πρότυπα

Α. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις σε πρότυπα που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία.

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και οι νέες ερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Σ.Δ.Λ.Π.) και την Επιτροπή Διερμηνειών των Δ.Π.Χ.Α. (Ε.Δ.Δ.Π..Χ.Α.) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019:

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23, Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς του Φόρου Εισοδήματος

Η διερμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και επιμέτρησης του Δ.Λ.Π. 12 «Φόροι Εισοδήματος» όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς φόρου εισοδήματος. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση και η επιμέτρηση των τρεχουσών ή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά), στη φορολογική βάση, σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, καθώς και φορολογικές απαιτήσεις και φορολογικούς συντελεστές που καθορίζονται εφαρμόζοντας την Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23.

Σύμφωνα με τη διερμηνεία, κάθε αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμό φόρου εξετάζεται ξεχωριστά ή συνολικά ως ομάδα, ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας και η οικονομική οντότητα θα πρέπει να υποθέτει ότι μια φορολογική αρχή που έχει το δικαίωμα να εξετάσει χειρισμούς φόρων θα τους εξετάσει και θα έχει πλήρη γνώση κάθε σχετικής πληροφορίας.

Αν μια οικονομική οντότητα καταλήξει ότι είναι πιθανό η φορολογική αρχή να αποδεχθεί έναν αβέβαιο χειρισμό φόρου, θα πρέπει να προσδιορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση των φόρων εισοδήματος σύμφωνα με αυτόν τον χειρισμό φόρου. Αν καταλήξει ότι δεν είναι πιθανό ο χειρισμός να γίνει αποδεκτός, το αποτέλεσμα της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος θα αποτυπωθεί στην περίοδο κατά την οποία έγινε ο προσδιορισμός αυτός, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας (δηλαδή το πιο πιθανό ποσό ή τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας).

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις που έγιναν για την αναγνώριση και την επιμέτρηση αβέβαιων χειρισμών φόρων θα πρέπει να επανεξετάζονται όποτε οι συνθήκες μεταβάλλονται ή προκύπτουν νέες πληροφορίες που επηρεάζουν τις παραδοχές αυτές (π.χ. ενέργειες από τη φορολογική αρχή, στοιχεία ότι έχει λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με κάποιο παρόμοιο θέμα ή η λήξη του δικαιώματος της να εξετάσει έναν συγκεκριμένο χειρισμό φόρου).

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Α.Π. 28, Τροποποίηση – Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι το Δ.Π.Χ.Α. 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα', συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων απομείωσης, έχει εφαρμογή στις μακροπρόθεσμες συμμετοχές στις συγγενείς και κοινοπραξίες οι οποίες αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης της Εταιρείας στη συγγενή ή κοινοπραξία αλλά δε λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με την τροποποίηση, τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών στις συγγενείς και κοινοπραξίες ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του Δ.Α.Π. 28 δε θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων του Δ.Π.Χ.Α. 9, οι οποίες εφαρμόζονται στις εν λόγω μακροπρόθεσμες συμμετοχές πριν από την εφαρμογή των απαιτήσεων για την κατανομή της ζημιάς και της απομείωσης κατά το Δ.Α.Π. 28.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν έχει εφαρμογή στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

Δ.Α.Π. 19, Τροποποιήσεις – Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του προγράμματος παροχών

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι όταν μία αλλαγή σε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών δηλαδή τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός πραγματοποιείται και απαιτείται επαναμέτρηση της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης καθορισμένων παροχών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι αναθεωρημένες αναλογιστικές παραδοχές από την επαναμέτρηση προκειμένου να προσδιοριστεί το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για την υπόλοιπη περίοδο μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα. Επιπροσθέτως, η τροποποίηση περιλαμβάνει διευκρινίσεις αναφορικά με την επίδραση μιας τροποποίησης προγράμματος, περικοπής ή διακανονισμού στις απαιτήσεις για το ανάτατο όριο περιουσιακού στοιχείου.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

B. Ετήσιες βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. 2015 – 2017

Οι βελτιώσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε διάφορα πρότυπα ως ακολούθως:

Με τις τροποποιήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και Δ.Π.Χ.Α. 11 «Από κοινού Συμφωνίες», αποσαφηνίστηκε ο τρόπος με τον οποίο μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει την αύξηση της συμμετοχής της σε μια από κοινού δραστηριότητα που πληροί τον ορισμό της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης η οποία θεωρείται από κοινού δραστηριότητα, τότε η συναλλαγή αποτελεί σύνενωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σε στάδια και ο αποκτών επαναμετρά το σύνολο της συμμετοχής που κατείχε προηγουμένως επί των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων της από κοινού δραστηριότητας σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση που, εάν μία οντότητα συμμετέχει σε μια από κοινού δραστηριότητα (κοινή επιχείρηση) χωρίς να διαθέτει από κοινού έλεγχο σε αυτήν, αποκτήσει τον από κοινού έλεγχο της επιχείρησης, τότε η συμμετοχή που κατείχε προηγουμένως δεν επιμετράτε εκ νέου.

Οι βελτιώσεις στο Δ.Α.Π. 12 «Φόροι Εισοδήματος» διευκρίνισαν ότι όλες οι επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από μερίσματα, περιλαμβανομένων και των πληρωμών από χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως ίδια κεφάλαια, θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, στην κατάσταση συνολικού αποτελέσματος ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το που είχε αναγνωριστεί η αρχική συναλλαγή ή το γεγονός που δημιούργησε τα διανεμόμενα κέρδη που οδήγησαν στο μέρισμα.

Με τις τροποποιήσεις του Δ.Α.Π. 23 «Κόστος Δανεισμού» αποσαφηνίστηκε ότι κάθε δανεισμός που πραγματοποιήθηκε αρχικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου που πληρούσε τις προϋποθέσεις, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος των κεφαλαίων που δανείστηκε η οντότητα γενικά, όταν ουσιαστικά όλες οι

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

αναγκαίες δραστηριότητες προετοιμασίας του περιουσιακού στοιχείου για την προοριζόμενη χρήση ή πώλησή του έχουν περατωθεί.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχαν επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Γ. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Εταιρεία.

Ένα πλήθος νέων προτύπων, τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα και διερμηνείες θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2020, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή η Εταιρεία δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

Μεταρρύθμιση των Επιτοκίων Αναφοράς: Τροποποιήσεις σε Δ.Π.Χ.Α. 9, Δ.Λ.Π. 39 και Δ.Π.Χ.Α. 7 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020)

Τον Σεπτέμβριο 2019, το Συμβούλιο Διεθνών λογιστικών προτύπων (Σ.Λ.Δ.Π.) εξέδωσε τροποποιήσεις στα πρότυπα Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και Δ.Π.Χ.Α. 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα : Γνωστοποιήσεις», ώστε να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένες απαιτήσεις που σχετίζονται με την λογιστική αντιστάθμισης, που προκύπτουν από την αβεβαιότητα που δημιουργείται από την μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς σε όλο το φάσμα της αγοράς (αναφέρεται ως «μεταρρύθμιση των IBOR»). Ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης των IBOR, μπορεί να υπάρξουν αβεβαιότητες σχετικά με : α) το επιτόκιο αναφοράς που καθορίζεται ως αντισταθμισμένος κίνδυνος και/ή β) τον χρόνο ή το ποσό των ταμειακών ροών βάσει επιτοκίων αναφοράς των στοιχείων που αντισταθμίζονται ή του μέσου αντιστάθμισης, κατά την περίοδο μέχρι την αντικατάσταση ενός τύπου επιτοκίου αναφοράς με εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς σχεδόν μηδενικού κινδύνου (“Risk Free Rate – RFR”). Οι τροποποιήσεις παρέχουν προσωρινή απαλλαγή από τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας κατά την συγκεκριμένη περίοδο, τροποποιώντας συγκεκριμένα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης κατά τον Δ.Λ.Π. 39 ή το Δ.Π.Χ.Α. 9. Αυτές οι προσωρινές απαλλαγές σχετίζονται κυρίως με την απαίτηση περί μεγάλης πιθανότητας εκπλήρωσης όσον αφορά τις ταμειακές ροές που αντισταθμίζονται, την συμμόρφωση με το κριτήριο της διακριτής φύσης του συστατικού στοιχείου κινδύνου και με την εφαρμογή της μελλοντικής και αναδρομικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας μιας σχέσης λογιστικής αντιστάθμισης.

Το Σ.Λ.Δ.Π. αντιμετωπίζει την μεταρρύθμιση των IBOR και τις πιθανές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση σε δύο φάσεις. Οι συγκεκριμένες τροποποιήσεις ολοκληρώνουν την πρώτη φάση που επικεντρώθηκε στα θέματα που επηρεάζουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση στην περίοδο πριν την μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς. Η δεύτερη φάση επικεντρώνεται στα πιθανά θέματα που ενδέχεται να ανακύψουν όταν τα υπάρχοντα επιτόκια αντικατασταθούν από τα RFR.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων σχετικά με παραπομπές στο Εννοιολογικό Πλαίσιο εντός των Δ.Π.Χ.Α. (σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το Σ.Λ.Δ.Π. εξέδωσε το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο. Το αναθεωρημένο αυτό πλαίσιο αντικαθιστά την προηγούμενη έκδοση του πλαισίου η οποία εξεδόθη το 2010. Οι αναθεωρήσεις που πραγματοποίησε το Συμβούλιο αφορούν οδηγίες σχετικά με τις έννοιες της επιμέτρησης, της παρουσίασης και γνωστοποίησης και της αποαναγνώρισης. Επιπλέον, η αναθεώρηση περιλαμβάνει νέους ορισμούς σχετικά με τα στοιχεία του ενεργητικού, τις υποχρεώσεις και τα κριτήρια αναγνώρισης τους, καθώς και διασαφηνίσεις για άλλα σημαντικά πεδία.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Παράλληλα με το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο, το Σ.Δ.Α.Π. δημοσίευσε ένα συνοδευτικό έγγραφο με τίτλο «Τροποποιήσεις των Παραπομπών στο Εννοιολογικό Πλαίσιο εντός των Δ.Π.Χ.Α.», το οποίο περιλαμβάνει επακόλουθες αλλαγές στα πρότυπα ούτως ώστε αυτές να αναφέρονται στο νέο Πλαίσιο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΣΔΑΠ εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με τον ορισμό της επιχείρησης στο Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» με σκοπό να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να καθορίσουν αν ένα σύνολο αποκτώμενων δραστηριοτήτων και στοιχείων του ενεργητικού συνιστούν επιχείρηση ή όχι. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της επιχείρησης, καταργούν την αξιολόγηση για το εάν οι συμμετέχοντες στην αγορά δύνανται να αντικαταστήσουν τα στοιχεία που λείπουν, προσθέτουν οδηγίες για να βοηθήσουν τις οικονομικές οντότητες να αξιολογήσουν αν οι αποκτώμενες διαδικασίες θεωρούνται σημαντικές. Επιπροσθέτως, συγκεκριμενοποιούν τους ορισμούς της επιχείρησης και των εκροών της και εισάγουν έναν προαιρετικό έλεγχο σχετικά με τη συγκέντρωση της εύλογης αξίας (fair value concentration test).

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις του Δ.Α.Π. 1 και Δ.Α.Π. 8: Ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους (Material) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις του Δ.Α.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» και του Δ.Α.Π. 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» αποσκοπούν στο να ευθυγραμμιστούν όλα τα πρότυπα με τον ορισμό του Ουσιώδους Μεγέθους και να αποσαφηνίσουν συγκεκριμένες πτυχές αυτού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι μια πληροφορία θεωρείται ουσιώδης αν η παράλειψή της, η ανακριβής παρουσίαση της ή συγκάλυψή της αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, βάσει αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι το ουσιώδες μέγεθος (materiality) θα εξαρτάται από τη φύση, το μέγεθος της πληροφορίας ή και τα δύο.

Η Εταιρεία αξιολογεί επί του παρόντος τις τυχόν επιπτώσεις από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων.

Δ.Α.Π. 1, Τροποποιήσεις, ταξινόμηση υποχρεώσεων σε Κυκλοφορούντα ή Μη-Κυκλοφορούντα στοιχεία (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν μόνο την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην κατάσταση του Ισολογισμού και παρέχουν διευκρινίσεις ως προς τον ορισμό του δικαιώματος αναβολής διακανονισμού μίας υποχρέωσης, ενώ ταυτόχρονα αποσαφηνίζουν ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε κυκλοφορούντα ή μη-κυκλοφορούντα στοιχεία, θα πρέπει να βασίζεται σε δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος τη περιόδου αναφοράς. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση που διενεργείται στη λήξη της περιόδου αναφοράς σχετικά με την ταξινόμηση των υποχρεώσεων, δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες που δημιουργούνται ως προς το εάν η οικονομική οντότητα θα εξασκήσει το δικαίωμα της να αναβάλλει τον διακανονισμό μίας υποχρέωσης. Διευκρινίστηκε επίσης από το Σ.Δ.Α.Π. ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε κυκλοφορούντα ή μη-κυκλοφορούντα στοιχεία, από μία οικονομική οντότητα, δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψιν εκείνα τα δικαιώματα μετατροπής που αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

4. Σημαντικές λογιστικές αρχές

Οι λογιστικές πολιτικές που παρατίθενται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται σε αυτές τις Οικονομικές Καταστάσεις και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει με συνέπεια τις λογιστικές αρχές για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, με εξαίρεση την εφαρμογή των νέων προτύπων, τροποποιήσεων προτύπων και διερμηνειών που αναφέρονται παρακάτω, η εφαρμογή των οποίων είναι υποχρεωτική για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019

4.1. Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές

Η Εταιρεία εφάρμοσε τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 16 την 1 Ιανουαρίου 2019 και έχει επιλέξει την τροποποιημένη αναδρομική εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16 και συνεπώς η συγκριτική πληροφόρηση δεν αναπροσαρμόστηκε.

Κατά τη μετάβαση, η Εταιρεία έκανε χρήση της πρακτικής λύσης που είναι διαθέσιμη για τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16, να μην επαναξιολογήσει κατά πόσο μια σύμβαση αποτελεί ή περιέχει μίσθωση. Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 16, κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, η Εταιρεία ως μισθωτής αναγνωρίζει στον ισολογισμό δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεις από μισθώσεις, τα οποία επιμετρώνται αρχικά στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων.

Η Εταιρεία εφάρμοσε αυτή την αρχική επιμέτρηση σε όλες τις μισθώσεις, εξαιρουμένων αυτών με περίοδο μίσθωσης 12 μηνών ή μικρότερη, και των μισθώσεων χαμηλής αξίας (δηλ. μικρότερης των €5.000), κάνοντας χρήση των σχετικών εξαιρέσεων για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία. Η Εταιρεία επίσης υιοθέτησε την πρακτική λύση να μην διαχωριστούν τα στοιχεία που δεν πληρούν τον ορισμό της μίσθωσης από αυτά που τον πληρούν.

Κατά την εφαρμογή της τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης, η Εταιρεία χρησιμοποίησε τις παρακάτω κύριες εκτιμήσεις και παραδοχές:

- Προκειμένου να καθοριστεί η περίοδος μίσθωσης των μισθώσεων στις οποίες η Εταιρεία είναι ο μισθωτής, περιλαμβανόμενων και των μισθώσεων αορίστου διάρκειας, ελήφθησαν υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και συνθήκες, όπως οι μελλοντικές ανάγκες στέγασης και η αναμενόμενη χρήση, και ασκήθηκε κρίση. Επιπροσθέτως, ελήφθησαν υπόψη δικαιώματα για επέκταση ή λήξη της μίσθωσης τα οποία θεωρείται κατ' ουσίαν βέβαιο ότι θα εξασκηθούν. Οι εκτιμήσεις αυτές θα επανεξετάζονται σε τακτική βάση κατά τη διάρκεια της περιόδου της εκάστοτε μίσθωσης.

- Οι υποχρεώσεις αποτιμήθηκαν στην παρούσα αξία των υπολοιπόμενων μισθωμάτων, προεξοφλημένων με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης ή εκεί που το επιτόκιο δεν μπορεί να προσδιοριστεί από τη σύμβαση, εφαρμόστηκε το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού (IBR) του μισθωτή. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για το καθορισμό των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα επαναυπολογίζεται σε τακτική βάση, χρησιμοποιώντας επικαιροποιημένα δεδομένα.

- Οι ισχύοντες φόροι, Φ.Π.Α. και τέλη χαρτοσήμου εξαιρέθηκαν από το πεδίο υπολογισμών του Δ.Π.Χ.Α. 16.

Η ποσοτική επίπτωση λόγω της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 16 από την 1 Ιανουαρίου 2019 παρουσιάζεται στη σημείωση 5.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Δικαιώματα χρήσης 1 Ιανουαρίου 2019

Δεσμεύσεις από Λειτουργική μίσθωση 1.1.2019 που εμπίπτουν στο Δ.Π.Χ.Α. 16	395.462
Συμβάσεις που δεν ανανεώθηκαν	(19.522)
Επίδραση της προεξόφλησης χρησιμοποιώντας το επιτόκιο δανεισμού την 1 Ιανουαρίου 2019	(27.574)
Αναγνώριση Δικαιώματος χρήσης 1 Ιανουαρίου 2019	348.366
Υποχρεώσεις από δικαιώματα χρήσης την 1 Ιανουαρίου 2019	348.366

4.2. Βάση ενοποίησης

(α) Συνενώσεις επιχειρήσεων

Οι εξαγορές θυγατρικών εταιριών λογίζονται βάσει της μεθόδου εξαγοράς κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο. Έλεγχος είναι η δύναμη εξουσίας των λειτουργικών και χρηματοοικονομικών πολιτικών μιας επιχείρησης ώστε να αποφέρουν οφέλη από τη δραστηριότητα της. Για να εκτιμήσει τον έλεγχο, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη του πιθανά δικαιώματα ψήφου που επί του παρόντος μπορούν να εξασκηθούν.

Η υπεραξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης υπολογίζεται ως:

- Η εύλογη αξία του τιμήματος αγοράς, πλέον
- Της αξίας των δικαιωμάτων μειοψηφίας στην αποκτώμενη θυγατρική, μείον
- Την εύλογη αξία των δικαιωμάτων μειοψηφίας πριν την εξαγορά της θυγατρικής, σε περίπτωση σταδιακής εξαγοράς
- Την εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν.

Αν υπάρχει αρνητική υπεραξία τότε ένα κέρδος καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τυχόν έξοδα που συνδέονται άμεσα με την εξαγορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τυχόν ενδεχόμενο κόστος αγοράς αναγνωρίζεται στην εύλογη του αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

(β) Λογιστική των αποκτήσεων δικαιωμάτων μειοψηφίας

Οι αποκτήσεις δικαιωμάτων μειοψηφίας λογίζονται ως συναλλαγές μετόχων και των ποσοστών τους και κατά συνέπεια δεν αναγνωρίζεται υπεραξία σε τέτοιου είδους συναλλαγές.

(γ) Θυγατρικές εταιρείες

Θυγατρικές εταιρίες είναι οι εταιρίες στις οποίες ο Όμιλος, άμεσα ή έμμεσα, ελέγχει την οικονομική και λειτουργική τους πολιτική. Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία κατά την οποία αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Στις οικονομικές της καταστάσεις, η Εταιρεία αποτιμά τις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες στο κόστος κτήσης.

(δ) Απόλεια ελέγχου

Σε περίπτωση απόλεια ελέγχου μιας θυγατρικής, ο Όμιλος παύει την αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της θυγατρικής και τα αντίστοιχα ποσοστά δικαιωμάτων μειοψηφίας σχετικά με την θυγατρική. Τυχόν διαφορά από την απόλεια ελέγχου καταχωρείται στα αποτελέσματα. Σε περίπτωση που ο Όμιλος διατηρήσει κάποιο ποσοστό συμμετοχής στην προηγούμενη θυγατρική τότε η συμμετοχή αυτή απεικονίζεται στην εύλογη αξία την ημέρα απόλεια του ελέγχου. Στη συνέχεια απεικονίζεται με την μέθοδο της καθαρής θέσης όπως μια συγγενή Εταιρεία ή σαν στοιχείο διαθέσιμο προς πώληση ανάλογα με την συμμετοχή σε αυτή.

(ε) Συγγενείς εταιρείες

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Συγγενείς είναι οι εταιρίες, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσεως. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρίες περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης). Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ο Όμιλος απεικονίζει την αναλογία στα αποτελέσματα και στο συνολικό εισόδημα μετά τις τυχόν προσαρμογές στις λογιστικές αρχές για να είναι συγκρίσιμα με αυτά του Ομίλου από την ημερομηνία απόκτηση σημαντικής επιρροής μέχρι την ημερομηνία που την χάνουμε. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς Εταιρείας υπερβεί την αξία της επένδυσης σε αυτή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της.

Στις οικονομικές της καταστάσεις, η Εταιρεία αποτιμά τις συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες στο κόστος κτήσης.

(στ) Απαλοιφή διεταιρικών συναλλαγών

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα καθώς και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη για συναλλαγές μεταξύ των συγγενών εταιριών απαλείφονται έναντι του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου στη συγγενή Εταιρεία. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρουσιάζει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

4.3. Ξένο νόμισμα

(α) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας της Εταιρείας, βάσει των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κάθε συναλλαγής. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εξόφληση τέτοιων συναλλαγών και από τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία ισολογισμού, αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

(β) Συναλλαγές με εταιρείες του Ομίλου με άλλο νόμισμα

Η μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου (καμία εκ των οποίων δεν είχε νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου γίνεται ως εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις περιλαμβανομένης της υπεραξίας και των αναπροσαρμογών εύλογης αξίας που προκύπτουν κατά την ενοποίηση μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.
- Τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών εξωτερικού μετατρέπονται σε Ευρώ με τη μέση ισοτιμία του ξένου νομίσματος κατά την διάρκεια της περιόδου και
- Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα Ίδια Κεφάλαια στην γραμμή 'Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης ξένων θυγατρικών και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των εταιριών αυτών.

4.4. Επενδύσεις σε θυγατρικές

Η Εταιρεία καταχωρεί τις επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομειώσεις.

4.5. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δε θα ανακτηθεί. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

εύλογης αξίας μείον έξοδα πώλησης και της αξίας χρήσης (παρούσα αξία χρηματοοικονομικών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Οι ζημιές απομείωσης καταχωρούνται σαν έξοδα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος στη χρήση που προκύπτουν. Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός της υπεραξίας, που έχουν υποστεί απομείωση ελέγχονται για πιθανή αναστροφή της απομείωσης στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς. Στην περίπτωση αυτή επαναπροσδιορίζεται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου και η ζημιά απομείωσης αντιλογίζεται επαναφέροντας τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου στο ανακτήσιμο ποσό του στην έκταση που αυτό δεν υπερβαίνει τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου που θα είχε προσδιοριστεί (καθαρή από αποσβέσεις ή απομειώσεις) αν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημιά απομείωσης σε προηγούμενα έτη.

4.6. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

4.6.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Η αρχική αναγνώριση των εμπορικών απαιτήσεων λαμβάνει χώρα κατά τη χρονική στιγμή που δημιουργούνται. Όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού αναγνωρίζονται αρχικά όταν η Εταιρεία γίνεται μέρος των συμβατικών προβλέψεων του σχετικού χρηματοοικονομικού μέσου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (εκτός εάν πρόκειται για εμπορικές απαιτήσεις χωρίς σημαντικό χρηματοδοτικό μέρος οι οποίες αρχικά επιμετρώνται στην αξία της συναλλαγής) αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία. αυξημένη, για στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, με τα άμεσα κόστη συναλλαγής που σχετίζονται με την απόκτησή τους.

4.6.2 Απεικόνιση και μετέπειτα επιμέτρηση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Κατά την αρχική του αναγνώριση, ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται είτε α) στην αναπόσβεστη αξία, είτε β) στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, είτε γ) στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν επαναταξινομούνται μετέπειτα της αρχικής τους αναγνώρισης, εκτός εάν η Εταιρεία αλλάξει το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης αυτών των στοιχείων, οπότε όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επαναταξινομούνται την πρώτη μέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς που ακολουθεί την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετρείται στην αναπόσβεστη αξία εάν πληροί το σύνολο των παρακάτω συνθηκών:

- δεν έχει οριστεί από την Διοίκηση ως στοιχείο που αποτιμάται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.
- δεν διακρατείται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που στοχεύει στη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να συλλέγονται συμβατικές χρηματικές ροές, και
- οι συμβατικοί του όροι δημιουργούν σε καθορισμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου επί του εκκρεμούντος κεφαλαίου.

Κατά την αρχική αναγνώριση μίας επένδυσης σε μετοχικούς τίτλους που δεν διακρατείται για εμπορία, η Εταιρεία δύναται αμετάκλητα να αποφασίσει να παρουσιάσει τις μελλοντικές αλλαγές στην εύλογη αξία της επένδυσης στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα. Αυτή η επιλογή γίνεται αξιολογώντας μεμονωμένα την κάθε επένδυση.

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (εκτός από Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα διακρατούμενα για σκοπούς αντιστάθμισης) που δεν ταξινομούνται ως επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Κατά την αρχική αναγνώριση, η Εταιρεία δύναται να καθορίσει αμετάκλητα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα λοιπά πληροί τα κριτήρια επιμέτρησης, να επιμετράται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, είτε στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, είτε στην εύλογη αξία

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

μέσω αποτελεσμάτων εάν αυτό εξαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αναντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Για την μεταγενέστερη αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εφαρμόζονται οι ακόλουθες λογιστικές αρχές:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία – Μετέπειτα επιμέτρηση και Κέρδη/ Ζημίες

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποσβεσμένο κόστος σε Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μετέπειτα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος μειώνεται κατά τις ζημίες απομείωσης. Τα έσοδα από τόκους, τα κέρδη και οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές και η απομείωση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία από τη διαγραφή αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

Επενδύσεις μετοχικούς τίτλους στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων σε Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μετέπειτα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως έσοδα στα αποτελέσματα, εκτός εάν τα μερίσματα αντιπροσωπεύουν σαφώς την ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης. Τα λοιπά καθαρά κέρδη και ζημίες αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα και δεν επαναταξινομούνται στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως επιμετρούμενες στο αποσβεσμένο κόστος.

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (εκτός από τα παράγωγα που κρατούνται για λόγους αντιστάθμισης) μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι δαπάνες από τόκους και τα κέρδη και οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, όπως επίσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία από τυχόν διαγραφή τους.

4.6.3 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Εταιρεία αναγνωρίζει προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλα τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις εμπορικές απαιτήσεις η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση (simplified approach) που προβλέπεται από το ΔΠΧΑ 9. Βάσει της προσέγγισης αυτής, η Εταιρεία αναγνωρίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από την αρχική αναγνώριση και καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών απαιτήσεων (expected lifetime losses).

Οι ζημίες αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και αντικατοπτρίζονται σε λογαριασμό πρόβλεψης. Όταν η Εταιρεία θεωρεί ότι δεν υπάρχουν ρεαλιστικές προοπτικές ανάκτησης του περιουσιακού στοιχείου, τα σχετικά ποσά διαγράφονται. Εάν το ποσό της ζημίας απομείωσης μειωθεί μεταγενέστερα και η μείωση σχετίζεται αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, τότε η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αντιστρέφεται μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις της Εταιρείας, εκτός αυτών για τις οποίες έχει σχηματιστεί πρόβλεψη, θεωρούνται στο σύνολό τους εισπράξιμες.

4.6.4 Αποαναγνώριση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Η Εταιρεία αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν

- λήγουν τα συμβατικά δικαιώματα για τις ταμειακές ροές από το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

- μεταβιβάζει τα δικαιώματα λήψης συμβατικών ταμειακών ροών σε μια συναλλαγή στην οποία μεταφέρονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη από την κυριότητα του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή στην οποία η Εταιρεία δεν μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα και δεν διατηρεί τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Η Εταιρεία αποαναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν οι συμβατικές της υποχρεώσεις εκπληρώνονται ή ακυρώνονται ή λήγουν. Επίσης, η Εταιρεία παύει να αναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν τροποποιούνται οι όροι της και οι ταμειακές ροές της τροποποιημένης υποχρέωσης διαφέρουν σημαντικά, οπότε μια νέα χρηματοοικονομική υποχρέωση με βάση τους τροποποιημένους όρους αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία.

Κατά τη διαγραφή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας που έχει εξαλειφθεί και του καταβληθέντος ποσού (συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί) αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

4.6.5 Συμψηφισμοί

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης όταν και μόνο όταν η Εταιρεία έχει ένα νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφίσει τα ποσά και προτίθεται είτε να τα διακανονίσει σε καθαρή βάση είτε να εισπράξει την σχετική απαίτηση και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

4.7. Παράγωγα και λογιστική αντιστάθμισης

Ο Όμιλος δεν κατέχει παράγωγα στοιχεία για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής του επιτοκίου και του ξένου νομίσματος. Τα παράγωγα, αρχικά και μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η μέθοδος αναγνώρισης των κερδών και ζημιών εξαρτάται από το αν τα παράγωγα προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης ή ως κατεχόμενα για εμπορία.

Κατά τη σύναψη των συναλλαγών είναι απαραίτητη η καταγραφή της σχέσης μεταξύ στοιχείων αντιστάθμισης και αντισταθμισμένων στοιχείων καθώς και η στρατηγική διαχείρισης του σχετικού κινδύνου. Κατά τη σύναψη της σύμβασης και σε συνεχή μεταγενέστερη βάση πρέπει να καταγράφεται η εκτίμηση σχετικά με την υψηλή αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο για τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας όσο και για τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Για αντιστάθμιση μελλοντικής συναλλαγής τεκμηριώνεται η πιθανότητα ολοκλήρωσης της συναλλαγής.

(α) Αντιστάθμιση Εύλογης Αξίας

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που θεωρούνται αντιστάθμιση εύλογης αξίας καταχωρούνται στα αποτελέσματα όπως και οι μεταβολές στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων στοιχείων οι οποίες αποδίδονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

(β) Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής στην εύλογη αξία των παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης μεταβολών στις ταμειακές ροές, καταχωρείται σε Αποθεματικό των Ιδίων Κεφαλαίων. Το κέρδος ή η ζημία της μη αποτελεσματικής αναλογίας καταχωρείται στα αποτελέσματα. Τα ποσά που καταχωρούνται ως αποθεματικό στα Ίδια Κεφάλαια, μεταφέρονται στα αποτελέσματα στις περιόδους που το αντισταθμισμένο στοιχείο επηρεάζει τα κέρδη ή τις ζημιές. Στις περιπτώσεις αντιστάθμισης προβλεπόμενων μελλοντικών συναλλαγών, οι οποίες καταλήγουν στην αναγνώριση ενός μη νομοματικού στοιχείου (π.χ. απόθεμα) ή υποχρέωσης, τα κέρδη ή οι ζημιές που είχαν καταχωρηθεί στα Ίδια Κεφάλαια μεταφέρονται στο κόστος κτήσης του προκύπτοντος μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν μία σχέση αντιστάθμισης δεν πληρεί, πλέον, τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, τα σωρευμένα στα Ίδια Κεφάλαια κέρδη ή ζημιές παραμένουν ως αποθεματικό και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν το αντισταθμισμένο στοιχείο επηρεάζει τα κέρδη ή τις ζημιές. Στην περίπτωση

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

της αντιστάθμισης μιας προβλεπόμενης μελλοντικής συναλλαγής, η οποία δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα σωρευμένα στα Ίδια Κεφάλαια κέρδη ή ζημιές μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

4.8. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο αποτελείται από κοινές μετοχές. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του ποσού της αύξησης.

4.9. Ενσώματα Πάγια

(α) Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα οικοπέδα, κτίρια και μηχανήματα που κατέχονται για χρήση στην παραγωγή ή παροχή αγαθών και υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς παρουσιάζονται στην ενοποιημένη και ατομική κατάσταση οικονομικής θέσης στην αναπροσαρμοσμένη αξία τους, που είναι η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της αναπροσαρμογής μείον τις μεταγενέστερες συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Οι επανεκτιμήσεις γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα έτσι ώστε οι λογιστικές αξίες να μην διαφέρουν ουσιωδώς από εκείνες που θα προσδιοριζόταν χρησιμοποιώντας την εύλογη αξία κατά την λήξη της κάθε περιόδου αναφοράς. Οποιαδήποτε υπεραξία προκύπτει από τις επανεκτιμήσεις αυτών των οικοπέδων, κτιρίων και μηχανημάτων παραγωγής αναγνωρίζεται στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων και μεταφέρεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια στο αποθεματικό αναπροσαρμογής παγίων, εκτός από το ποσό που αναστρέφει μία προηγούμενη ζημιά απομείωσης για το ίδιο περιουσιακό στοιχείο που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα αποτελέσματα. Η μείωση στην εύλογη αξία που προκύπτει από την αναπροσαρμογή των οικοπέδων, κτιρίων και μηχανημάτων παραγωγής αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από το ποσό που αντιστρέφει μια προηγούμενη υπεραξία στο ίδιο περιουσιακό στοιχείο και η οποία είχε αναγνωριστεί στο αποθεματικό αναπροσαρμογής παγίων.

Μεταφορικά μέσα και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός αποτυπώνονται στο ιστορικό κόστος μείον αποσβέσεις. Το ιστορικό κόστος περιλαμβάνει έξοδα που είναι άμεσα επιμεριζόμενα στην αξία κτήσης και εγκατάστασης του παγίου. Στα κόστη επίσης μπορεί να περιλαμβάνονται κέρδη/ζημιές καθαρής θέσης προερχόμενα από μέτρα αντιστάθμισης ταμειακών ροών ξένου συναλλάγματος σχετιζόμενα με αγορές παγίου εξοπλισμού.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στα αποτελέσματα και στο κονδύλι 'Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης' ή 'Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης' ανάλογα με την περίπτωση. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (ζημιά απομείωσης) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

(β) Αποσβέσεις

Τα οικοπέδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσώματων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο με ισόποσες ετήσιες επιβαρύνσεις στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του στοιχείου, έτσι ώστε να διαγραφεί το κόστος στην υπολειμματική του αξία. Η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των στοιχείων είναι ως εξής:

- Κτίρια	έως 25 έτη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός	1 - 20 έτη
- Μεταφορικά μέσα	1 - 7 έτη
- Λοιπός εξοπλισμός	1 - 5 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των παγίων αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού αν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

4.10. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται ξεχωριστά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης τους ενώ τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται μέσω αγοράς επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο ποσό αυτό μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας τους. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να είναι περιορισμένη ή απεριόριστη. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή αποσβένεται στην περίοδο της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους με την σταθερή μέθοδο. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται, από την ημερομηνία, κατά την οποία είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται άλλα υπόκεινται περιοδικά (τουλάχιστον ετησίως) σε εκτίμηση τυχόν απομείωσης της αξίας τους με βάση τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 36 «Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων». Υπολειμματικές αξίες δεν αναγνωρίζονται. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων αξιολογείται σε ετήσια βάση. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον ετησίως σε εξατομικευμένο επίπεδο ή σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας χρηματοροών στην οποία ανήκουν.

Η υπεραξία από την απόκτηση θυγατρικών επιμετρείται στο κόστος μείον συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται και πρότυπα σχέδια μηχανημάτων και λοιπών κατασκευαστικών εφαρμογών κυρίως για τον κλάδο της Κεραμοποιίας. Η Εταιρεία έχει εκτίμησει την ωφέλιμη ζωή τους με βάση το ρυθμό της τεχνολογικής τους απαξίωσης στα 10-15 έτη.

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον σωρευμένες αποσβέσεις, μείον οποιαδήποτε σωρευμένη απομείωση. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο στο διάστημα της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι 1 έως 10 χρόνια.

Δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα στα αποτελέσματα στο έτος που προκύπτουν.

4.11. Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης και μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με οποιαδήποτε μεταβολή αυτής αναγνωριζόμενη σαν κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα.

Τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την διάθεση των επενδυτικών ακινήτων (υπολογιζόμενα ως η διαφορά μεταξύ του καθαρής εισροής από τη διάθεση και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της διάθεσης. Όταν ένα επενδυτικό ακίνητο που είχε αναγνωρισθεί προγενέστερα στα «Γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμός» πουληθεί τότε το αποθεματικό αναπροσαρμογής που συνδέεται με αυτό μεταφέρεται στα αποτελέσματα εις νέον.

4.12. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης προσδιορίζεται με την μέθοδο του ετήσιου μέσου σταθμικού κόστους και περιλαμβάνει το κόστος αγοράς, παραγωγής ή μετατροπής και λοιπά έξοδα για να έρθει στην τωρινή του κατάσταση και τοποθεσία καθώς και την αναλογία των εξόδων παραγωγής. Το κόστος μπορεί να περιλαμβάνει και τυχόν μεταφορά από το αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση την αναμενόμενη τιμή πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων ολοκλήρωσης και πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

4.13. Παροχές προσωπικού

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες. Αναγνωρίζεται υποχρέωση για το ποσό που αναμένεται να πληρωθεί ως επίδομα στο προσωπικό και τα διευθυντικά στελέχη εφόσον υπάρχει νομική ή συμβατική υποχρέωση να πληρωθεί αυτό το ποσό ως αποτέλεσμα των υπηρεσιών του υπαλλήλου και εφόσον η υποχρέωση αυτή μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

(β) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ένοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών είναι προγράμματα για την περίοδο μετά τη λήξη εργασίας του υπαλλήλου κατά το οποίο η Εταιρεία πληρώνει ένα καθορισμένο ποσό σε ένα τρίτο νομικό πρόσωπο χωρίς άλλη υποχρέωση. Οι υποχρεώσεις για εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα κατά το χρόνο που οφείλονται.

(γ) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι οποιαδήποτε άλλα προγράμματα σύνταξης εκτός από τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών. Η υποχρέωση που καταχωρείται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ως η παρούσα αξία της μελλοντικής παροχής του υπαλλήλου για τις υπηρεσίες του για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος και τις μεταβολές που προκύπτουν από τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές και το κόστος προϋπηρεσίας. Το επιτόκιο προεξόφλησης αντιστοιχεί στο επιτόκιο του δείκτη για τα ευρωπαϊκά ομόλογα χαμηλού πιστωτικού κινδύνου «iBoxx – AA-rated Euro corporate bond 10+ year». Ο υπολογισμός της δέσμευσης της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της εκτιμώμενης πιστωτικής μονάδος.

Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα με εξαίρεση την περίπτωση που οι μεταβολές του προγράμματος εξαρτώνται από τον εναπομένοντα χρόνο προϋπηρεσίας των εργαζόμενων. Στην περίπτωση αυτή το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο μέσα στην περίοδο ωρίμανσης.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τις προσαρμογές με βάση τα ιστορικά δεδομένα και είναι πάνω ή κάτω από το περιθώριο του 10% της σωρευμένης υποχρέωσης,

(δ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται. Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

(ε) Προγράμματα για συμμετοχή στα κέρδη και επιδόματα

Ο Όμιλος καταχωρεί υποχρέωση και αντίστοιχο έξοδο για επιδόματα και συμμετοχή στα κέρδη. Το ποσό αυτό υπολογίζεται στα μετά από φόρους κέρδη αφαιρουμένων και των τυχόν υποχρεωτικών από την νομοθεσία αποθεματικών.

(στ) Προγράμματα Δικαιωμάτων Μετοχών προς Εργαζομένους

Ο Όμιλος δεν έχει χορηγήσει Δικαιώματα Προαίρεσης για την απόκτηση μετοχών.

4.14. Προβλέψεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) από την οποία είναι πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για τον διακανονισμό της και το ποσό αυτής της δέσμευσης να μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης, αντλογίζονται. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκαν. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημιές. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

4.15. Αναγνώριση εσόδων από συμβάσεις με πελάτες

((α) Πωλήσεις προϊόντων

Για πωλήσεις προϊόντων, το έσοδο αναγνωρίζεται τη χρονική στιγμή κατά την οποία μεταβιβάζεται ο έλεγχος επί των προϊόντων που πωλήθηκαν.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Η χρονική στιγμή της μεταβίβασης του ελέγχου είναι συνήθως όταν τα αγαθά έχουν αποσταλλεί στη τοποθεσία του πελάτη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στους όρους της σύμβασης.

Το έσοδο τιμολογείται ταυτόχρονα με την αναγνώριση είτε ενός σύντομου χρονικού διαστήματος από την αναγνώριση αυτού. Απαιτηση αναγνωρίζεται όταν ο έλεγχος μεταβιβαστεί στον πελάτη, καθώς είναι η χρονική στιγμή εκείνη κατά την οποία το δικαίωμα είσπραξης του τιμήματος καθίσταται πλέον άνευ όρων

(β) Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται στην περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

(γ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται όταν ο τόκος καθίσταται δουλευμένος (με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου).

(δ) Έσοδα από μερίσματα

Τα μερίσματα λογίζονται ως έσοδα όταν ο Όμιλος αποκτήσει το δικαίωμα είσπραξής τους.

(ε) Έσοδα από μισθώσεις

Αναγνωρίζονται ως έσοδο με την ευθεία μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

(στ) Συμβόλαια για έργα υπό εκτέλεση

Ο Όμιλος ασχολείται με συμβάσεις εκτέλεσης έργων που καλύπτουν κυρίως έργα κατασκευής και εγκατάστασης μηχανημάτων με εφαρμογές στην κεραμοποιία και στη γενική βιομηχανία. Σύμβαση κατασκευής είναι μια σύμβαση που έχει συναφθεί ειδικά για την κατασκευή ενός περιουσιακού στοιχείου ή ενός συνδυασμού περιουσιακών στοιχείων, τα οποία είναι στενά αλληλοσυνδεδεμένα ή αλληλοεξαρτώμενα σε ότι αφορά τον σχεδιασμό τους, την τεχνολογία και τη λειτουργία τους ή τον τελικό σκοπό ή χρήση τους.

Σύμφωνα, με τους όρους των συμβάσεων και λόγω του υψηλού βαθμού εξατομίκευσης, τα προϊόντα αυτά δεν έχουν εναλλακτική χρήση καθώς παράγονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές των πελατών και ως εκ τούτου υφίσταται εκτελεστό δικαίωμα πληρωμής έναντι της εκτέλεσης που έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη δεδομένη ημερομηνία, αν η σύμβαση τερματιστεί από το πελάτη ή από άλλο μέρος για λόγους εκτός από την αδυναμία του Ομίλου να εκτελέσει τα συμφωνηθέντα.

Για τους παραπάνω λόγους, τα έσοδα από τέτοια έργα αναγνωρίζονται σταδιακά με τη πάροδο του χρόνου.

Τα έξοδα που αφορούν στο συμβόλαιο αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται.

Όταν το αποτέλεσμα ενός κατασκευαστικού συμβολαίου δεν μπορεί να υπολογισθεί με αξιοπιστία, ως έσοδο από το συμβόλαιο αναγνωρίζονται μόνο τα έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί και αναμένεται να εισπραχθούν.

Όταν το αποτέλεσμα ενός συμβολαίου έργου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, το έσοδο και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται βάση των εξόδων που έχουν πραγματοποιηθεί έως την ημερομηνία του ισολογισμού σε σχέση με τα συνολικά εκτιμώμενα έξοδα για κάθε συμβόλαιο. Τα κριτήρια με τα οποία καθορίζεται το στάδιο ολοκλήρωσης κάθε έργου είναι αντικειμενικά ως ακολούθως:

- Κατά το στάδιο παραγωγής του μηχανολογικού εξοπλισμού, η εκτίμηση ολοκλήρωσης, εξαρτώμενη από τον τύπο του συμβολαίου, βασίζεται στη σχέση μεταξύ δεδουλευμένου (σφαιρευμένου κόστους) και εκτιμώμενου σύμφωνα με το εκάστοτε συμφωνητικό/συμβόλαιο κόστους.
- Κατά το στάδιο της εγκατάστασης (τεχνική βοήθεια), η ποσοστιαία ολοκλήρωση βασίζεται στα χρονοδιαγράμματα των συμβολαίων με βάση τις προβλεπόμενες εργασίες, σε σχέση με τις ώρες τεχνικής

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

βοήθειας που έχουν πραγματοποιηθεί. Εναλλακτικά μπορεί να υπολογιστεί κάνοντας χρήση της σχέσης μεταξύ εκτιμώμενου και πραγματικού κόστους.

Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσεως ως έξοδο.

Για τον καθορισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως το τέλος της χρήσης, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με το συμβόλαιο εξαιρούνται και εμφανίζονται ως έργο σε εξέλιξη. Στο κόστος των έργων υπό εξέλιξη κατά την διαδικασία παραγωγής περιλαμβάνεται και το άμεσο κόστος δανεισμού. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους/ ζημιάς που αναγνωρίστηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι το τέλος της χρήσης.

Όπου τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί υπερβαίνουν τις προοδευτικές τιμολογήσεις, η διαφορά εμφανίζεται ως απαίτηση από πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία». Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Συμβατικές υποχρεώσεις».

4.16. Κρατικές Επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις για επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται ως δουλευμένο έσοδο όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι θα εισπραχθούν και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά παγίων περιουσιακών στοιχείων, μεταφέρονται ως έσοδα στα αποτελέσματα με την σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αποζημιώνουν τον Όμιλο έναντι εξόδων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

4.17. Μισθώσεις μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2018

Οι μισθώσεις στοιχείων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων μειωμένα κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απαξίωσης τους. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις «Υποχρεώσεις». Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις όπου ουσιαδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Οι καταβολές λειτουργικών μισθώσεων κατανέμονται ως δαπάνη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων βάσει της άμεσης μεθόδου κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Οι ληφθείσες επιχορηγήσεις μισθώσεων καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων ως αναπόσπαστο μέρος της δαπάνης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Από την 1 Ιανουαρίου 2019 η Εταιρεία εφάρμοσε τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α.16 όπως περιγράφονται στη σημείωση 4.1.

4.18. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος χρήσης αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος εισοδήματος καταχωρείται στα αποτελέσματα εκτός από την περίπτωση που αφορά κονδύλια τα οποία καταχωρούνται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, οπότε καταχωρείται στα Ίδια Κεφάλαια.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Ο τρέχον φόρος εισοδήματος είναι ο αναμενόμενος πληρωτέος φόρος επί του φορολογητέου εισοδήματος χρήσης, βάσει των θεσπισμένων συντελεστών φόρου κατά την ημερομηνία του ισολογισμού καθώς και οποιαδήποτε αναπροσαρμογή στο φόρο πληρωτέο προηγούμενων χρήσεων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο υπολογισμού βάσει του ισολογισμού που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται (α) εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία, (β) για επενδύσεις σε θυγατρικές στο βαθμό που οι προσωρινές διαφορές δεν θα αντילογισθούν, (γ) στην αρχική αναγνώριση της υπεραξίας. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές οι οποίοι αναμένονται να ισχύσουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή διακανονιστεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο στην έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μειώνονται όταν το σχετικό φορολογικό όφελος υλοποιηθεί.

Πρόσθετοι φόροι εισοδήματος που προκύπτουν από τη διανομή μερισμάτων καταχωρούνται στον ίδιο χρόνο με αυτόν της υποχρέωσης καταβολής του σχετικού μερίσματος.

4.19. Πληροφόρηση ανά τομέα

Ο λειτουργικός τομέας προς παρουσίαση αποτελεί ένα τμήμα του Ομίλου που συμμετέχει στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και παράγει έσοδα και έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και εσόδων και εξόδων που συνδέονται με συναλλαγές με άλλα τμήματα του Ομίλου. Τα αποτελέσματα όλων των τομέων εξετάζονται από τον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων ο οποίος είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και που είναι υπεύθυνο για την επιμέτρηση της επιχειρηματικής απόδοσης των λειτουργικών τομέων.

4.20. Διάθεση κερδών, διανομή μερισμάτων

Η διάθεση των κερδών χρήσεως καθώς και η αναγνώριση της υποχρέωσης διανομής μερίσματος αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις εφόσον ληφθεί η τελική έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

4.21. Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το άμεσα αποδιδόμενο στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή ειδικών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία απαιτείται σημαντική χρονική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Τα έσοδα από προσωρινές τοποθετήσεις αναληφθέντων ποσών για την χρηματοδότηση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων καθώς και η είσπραξη επιχορηγήσεων μειώνουν το κόστος δανεισμού που κεφαλαιοποιείται. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης μέσα στην οποία πραγματοποιείται. Στο μέτρο που τα κεφάλαια προέρχονται από γενικό δανεισμό και χρησιμοποιούνται για το σκοπό της απόκτησης ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις, το ποσό του κόστους δανεισμού που είναι επιλέξιμο για κεφαλαιοποίηση προσδιορίζεται με την εφαρμογή ενός συντελεστή κεφαλαιοποίησης, στις επενδυτικές δαπάνες για αυτό το περιουσιακό στοιχείο.

4.22. Στρογγυλοποιήσεις

Τα ποσά που εμπεριέχονται σε αυτές τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν στρογγυλοποιηθεί σε Ευρώ. Λόγω του γεγονότος αυτού, διαφορές που ενδέχεται να υπάρχουν οφείλονται σε αυτές τις στρογγυλοποιήσεις.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

5. Λειτουργικοί τομείς

Ο λειτουργικός τομέας βασίζεται στην δομή της πληροφόρησης προς τη διοίκηση του Ομίλου και του συστήματος εσωτερικής αναφοράς. Ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε κέντρα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικές μονάδες που βασίζονται στην παραγωγή μηχανημάτων αυτοματισμού. Ειδικότερα, έχει δύο βασικούς λειτουργικούς τομείς προς παρουσίαση. Οι λειτουργικοί τομείς του Ομίλου είναι οι ακόλουθοι:

- **Κεραμοποιία:** ο συγκεκριμένος τομέας παράγει και πουλάει μηχανήματα που χρησιμοποιούνται από εργοστάσια κεραμοποιίας.
- **Λοιπή Βιομηχανία:** ο συγκεκριμένος τομέας παράγει και πουλάει μηχανήματα αυτοματισμών που απευθύνονται στη Λοιπή Βιομηχανία (πχ βιομηχανίες φαρμάκων, food industry κλπ).
- **Λοιπές Υπηρεσίες:** ο συγκεκριμένος τομέας αφορά στον σχεδιασμό λύσεων για την παραγωγή μηχανολογικού εξοπλισμού.

Τα αποτελέσματα για κάθε τομέα για τους 12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2018

12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2018 (Ποσά σε Ευρώ)	Κεραμοποιία	Λοιπή Βιομηχανία	Λοιπές Υπηρεσίες	Σύνολο
Συνολικές μικτές πωλήσεις ανά τομέα	28.412.223	3.276.140	594.979	32.283.342
Ενδοεταιμικές πωλήσεις	(380.422)	(1.691.900)	(577.615)	(2.649.938)
Καθαρές πωλήσεις	28.031.800	1.584.240	17.364	29.633.404
Λειτουργικά κέρδη	334.230	62.886	45.829	442.945
Χρηματοοικονομικά έσοδα	4.043	25.725	1	29.770
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(708.458)	(35.769)	(2.983)	(747.209)
Κέρδη προ φόρων	(370.185)	52.843	42.847	(274.495)
Φόρος εισοδήματος	121.281	-	(15.577)	105.704
Καθαρό κέρδος	(248.904)	52.843	27.270	(168.791)

31/12/2018	Κεραμοποιία	Λοιπή Βιομηχανία	Λοιπές Υπηρεσίες	Σύνολο
Ενεργητικό	38.531.039	1.816.542	2.404.211	42.751.792
Σύνολο υποχρεώσεων	20.219.000	1.663.115	894.532	22.776.647
Επενδύσεις σε ενσώματα και άλλα πάγια	1.437.886	76.503	1.269	1.515.658

Λοιπά στοιχεία ανά τομέα που περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα για τους 12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2019

12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2018 (Ποσά σε Ευρώ)	Κεραμοποιία	Λοιπή Βιομηχανία	Λοιπές Υπηρεσίες	Σύνολο
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	(662.012)	(24.121)	(7.868)	(694.001)
Αποσβέσεις άλλων παγίων	(162.005)	(67)	-	(162.071)
Σύνολο αποσβέσεων	(824.016)	(24.188)	(7.868)	(856.072)
Απομείωση απαιτήσεων	(74.707)	-	-	(74.707)

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Τα αποτελέσματα για κάθε τομέα για τους 12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2019

12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2019 (Ποσά σε Ευρώ)	Κεραμοποιία	Λοιπή Βιομηχανία	Λοιπές Υπηρεσίες	Σύνολο
Συνολικές μικτές πωλήσεις ανά τομέα	29.619.838	1.762.407	766.274	32.148.519
Ενδοεταιρικές πωλήσεις	(18.019)	(1.101.076)	(623.947)	(1.743.042)
Καθαρές πωλήσεις	29.601.820	661.330	142.327	30.405.477
Λειτουργικά κέρδη	333.234	43.103	55.147	431.485
Χρηματοοικονομικά έσοδα	4.617	52.583	2.835	60.035
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(659.157)	(59.785)	(12.728)	(731.671)
Κέρδη προ φόρων	(321.306)	35.901	45.254	(240.151)
Φόρος εισοδήματος	141.752	(9.309)	(5.778)	126.664
Καθαρό κέρδος	(179.554)	26.591	39.476	(113.486)

31/12/2019	Κεραμοποιία	Λοιπή Βιομηχανία	Λοιπές Υπηρεσίες	Σύνολο
Ενεργητικό	44.201.433	939.843	548.831	45.690.107
Σύνολο υποχρεώσεων	24.482.546	680.258	726.290	25.889.093
Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα πάγια	795.219	26.521	-	821.740

Λοιπά στοιχεία ανά τομέα που περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα για τους 12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2019

12 μήνες έως 31 Δεκεμβρίου 2019 (Ποσά σε Ευρώ)	Κεραμοποιία	Λοιπή Βιομηχανία	Λοιπές Υπηρεσίες	Σύνολο
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	(799.230)	(30.046)	(85.177)	(914.453)
Αποσβέσεις άυλων παγίων	(201.679)	(67)	-	(201.746)
Σύνολο αποσβέσεων	(1.000.909)	(30.113)	(85.177)	(1.116.199)
Απομείωση απαιτήσεων	0	-	-	0

Οι λειτουργικοί τομείς επί το πλείστον διοικούνται κεντρικά αλλά ο συντριπτικά μεγαλύτερος όγκος των πωλήσεων είναι στο εξωτερικό. Οι πωλήσεις καθώς και τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου με βάση την γεωγραφική τους κατανομή παρουσιάζονται συνοπτικά ως εξής:

(Ποσά σε Ευρώ)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πωλήσεις				
Ελλάδα	5.627.689	2.724.707	5.627.689	2.724.707
Ευρωπαϊκή Ένωση	10.567.310	7.455.225	9.790.053	6.762.896
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	968.896	1.736.644	960.514	1.207.791
Ασία	6.244.951	6.181.637	6.244.951	6.181.637
Αμερική	3.903.525	8.074.940	3.831.949	7.997.629
Αφρική	3.093.106	3.460.250	3.093.106	3.460.250
Σύνολο	30.405.477	29.633.404	29.548.263	28.334.912
Επενδύσεις σε ενσώματα, άυλα & ακίνητα πάγια				
Ελλάδα	795.219	1.437.107	795.219	1.437.107
Εξωτερικό	26.521	29.526	-	-
Σύνολο	821.740	1.466.633	795.219	1.437.107

Η αύξηση των πωλήσεων οφείλεται κυρίως τόσο στην προϊοντική διαφοροποίηση όσο και στην επέκταση σε νέες αγορές που εμφανίζουν σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η Αγγλία, καθώς επίσης και στην Ελληνική Αγορά.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

6. Πωλήσεις

<i>(Ποσά σε Ευρώ)</i>	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πωλήσεις εμπορευμάτων & προϊόντων	24.975.649	26.264.294	24.173.624	24.955.003
Έσοδα από υπηρεσίες	3.252.620	2.007.169	3.197.430	2.017.968
Λοιπά	2.177.208	1.361.940	2.177.208	1.361.940
Σύνολο	30.405.477	29.633.404	29.548.263	28.334.912

7. Λοιπά λειτουργικά έσοδα και έξοδα

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Άλλα Έσοδα				
Επιδότησεις Χρήσεως	-	15.413	-	15.413
Έσοδα Παρεπόμενων Ασχολιών	94.559	85.941	117.278	124.191
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	110.180	102.596	110.180	102.596
Έσοδα ενουσιών	5.400	18.400	5.400	18.400
Συναλλαγματικές διαφορές	92.235	63.389	92.235	63.389
Λοιπά Έσοδα	111.380	96.962	52.898	91.494
Σύνολο άλλων εσόδων	413.754	382.701	377.991	415.483
Άλλα Έξοδα				
Συναλλαγματικές διαφορές	(62.330)	(60.933)	(62.330)	(60.933)
Λοιπά Έξοδα	(130.245)	(234.511)	(130.245)	(187.404)
Σύνολο	(192.575)	(295.444)	(192.575)	(248.337)
Κέρδη / (Ζημιές) από πώληση παγίων στοιχείων	-16.456	(150.218)	(16.456)	(150.218)
Άλλα λειτουργικά έσοδα - έξοδα (καθαρά)	204.723	(62.961)	168.959	16.928

8. Έξοδα κατά είδος

Η ανάλυση των εξόδων κατά είδος έχει ως εξής :

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

ΟΜΙΛΟΣ

31/12/2018

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε Εργαζόμενους	(4.926.877)	(1.243.631)	(1.526.075)	(7.696.583)
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	(12.749.572)	-	-	(12.749.572)
Αποσβέσεις	(683.268)	(38.452)	(134.352)	(856.072)
Ασφάλιστρα	(17.599)	(2.024)	(35.255)	(54.878)
Ενοίκια	(106.237)	(55.685)	(52.162)	(214.084)
Μεταφορικά	(893.532)	(64.199)	(44.095)	(1.001.827)
Αμοιβές - Παροχές τρίτων	(3.431.939)	(386.247)	(358.577)	(4.176.763)
Ενέργεια	(93.347)	-	(25.222)	(118.569)
Φόροι-τέλη	(50.928)	(33.171)	(61.779)	(145.878)
Προβολή- διαφήμιση	(11.436)	(486.773)	(42.842)	(541.051)
Λοιπά Έξοδα	(726.691)	(550.434)	(295.096)	(1.572.222)
Σύνολο	(23.691.426)	(2.860.617)	(2.575.455)	(29.127.498)

31/12/2019

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε Εργαζόμενους	(5.029.026)	(1.401.520)	(1.475.993)	(7.906.539)
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	(12.720.122)	-	-	(12.720.122)
Αποσβέσεις	(853.083)	(87.531)	(175.585)	(1.116.199)
Ασφάλιστρα	(75.103)	(1.381)	(10.895)	(87.378)
Ενοίκια	(109.050)	(22.033)	(15.289)	(146.373)
Μεταφορικά	(1.189.419)	(138.857)	(107.136)	(1.435.412)
Αμοιβές - Παροχές τρίτων	(3.424.537)	(419.754)	(428.814)	(4.273.104)
Ενοίκια	(4.324)	(13.162)	(14.333)	(31.818)
Απομειώσεις Παγίων	(42.498)	(4.298)	-	(46.796)
Ενέργεια	(87.425)	(11.214)	(12.919)	(111.558)
Φόροι-τέλη	(63.274)	(40.474)	(81.203)	(184.950)
Προβολή- διαφήμιση	(15.520)	(305.217)	(30.983)	(351.720)
Λοιπά Έξοδα	(1.135.853)	(475.207)	(155.685)	(1.766.745)
Σύνολο	(24.749.233)	(2.920.648)	(2.508.835)	(30.178.715)

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31/12/2018

Ποσά σε Ευρώ	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε Εργαζόμενους	(4.239.405)	(1.193.424)	(1.372.546)	(6.805.375)
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	(12.359.731)	-	-	(12.359.731)
Αποσβέσεις	(634.943)	(32.015)	(125.468)	(792.425)
Ασφάλιστρα	(17.017)	(1.107)	(34.156)	(52.280)
Ενοίκια	(50.100)	(55.685)	(39.613)	(145.398)
Μεταφορικά	(852.304)	(64.154)	(43.911)	(960.369)
Αμοιβές - Παροχές τρίτων	(3.214.135)	(915.108)	(281.902)	(4.411.146)
Ενέργεια	(75.584)	-	(21.957)	(97.541)
Φόροι-τέλη	(49.096)	(33.171)	(59.462)	(141.729)
Προβολή- διαφήμιση	(11.436)	(483.783)	(35.757)	(530.975)
Λοιπά Έξοδα	(693.416)	(515.295)	(174.535)	(1.383.246)
Σύνολο	(22.197.167)	(3.293.740)	(2.189.308)	(27.680.216)

31/12/2019

Ποσά σε Ευρώ	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε Εργαζόμενους	(4.511.691)	(1.367.904)	(1.355.511)	(7.235.106)
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	(12.645.138)	-	-	(12.645.138)
Αποσβέσεις	(742.281)	(76.594)	(169.041)	(987.916)
Ασφάλιστρα	(74.687)	(618)	(10.030)	(85.335)
Ενοίκια	(21.744)	(22.033)	(997)	(44.774)
Μεταφορικά	(1.156.690)	(138.355)	(101.794)	(1.396.838)
Αμοιβές - Παροχές τρίτων	(3.203.254)	(901.564)	(375.109)	(4.479.927)
Ενέργεια	(75.055)	(11.214)	(11.460)	(97.729)
Φόροι-τέλη	(57.466)	(39.686)	(73.162)	(170.313)
Προβολή- διαφήμιση	(13.472)	(303.603)	(28.630)	(345.705)
Λοιπά Έξοδα	(1.054.287)	(475.207)	(155.685)	(1.685.180)
Σύνολο	(23.555.765)	(3.336.778)	(2.281.417)	(29.173.961)

Ο αριθμός προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας χρήσης ήταν για την Εταιρεία: 215 (2018 : 201) και για τον Όμιλο: 223 (2018: 225).

9. Χρηματοοικονομικά έξοδα – έσοδα

Ποσά σε Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα				
Πιστωτικοί τόκοι	60.035	29.770	59.529	56.485
Σύνολο Εσόδων	60.035	29.770	59.529	56.485
Έξοδα				
Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	(731.671)	(747.209)	(641.797)	(702.761)
Απομείωση Συμμετοχών	-	-	(150.000)	(510.000)
Σύνολο Εξόδων	(731.671)	(747.209)	(791.797)	(1.212.761)
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	(671.635)	(717.440)	(732.268)	(1.156.276)

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

10. Ενσώματα Πάγια

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε Εύρο

	Οικίμαδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακίνητοι/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	1.375.315	5.980.554	4.206.036	123.699	723.380	20.764	12.429.748
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1.166)	(1.160)	(5.560)	-	(7.886)
Προσθήκες	-	-	1.065.363	14.454	149.362	54.673	1.284.051
Πολύψους	-	-	(271.925)	(28.049)	(5.814)	-	(305.788)
Κατατροφές/Διαγραφές/Κλοπές	-	-	(3.555)	-	-	-	(3.555)
Προσθήκες λόγω βίρασης θύγατρakis	698.214	1.524.001	8.654	47.733	3.804	-	2.282.407
Αναστανοιμές	-	75.437	(3.700)	-	-	(75.437)	(3.700)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.073.529	7.579.992	4.999.707	156.677	865.371	-	15.675.276
Συσσωρευμένες αποβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	(844.603)	(859.640)	(68.012)	(428.613)	-	(2.200.868)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	181	685	1.361	-	2.227
Αποβέσεις περσδου	-	(245.330)	(282.597)	(14.550)	(133.121)	-	(675.599)
Πολύψους	-	-	25.005	12.381	5.814	-	43.200
Κατατροφές/Διαγραφές/Κλοπές	-	-	3.555	-	-	-	3.555
Προσθήκες λόγω βίρασης θύγατρakis	-	(223.056)	(8.654)	(47.728)	(1.985)	-	(281.423)
Αναστανοιμές	-	-	1.480	-	-	-	1.480
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	(1.312.990)	(1.120.670)	(117.224)	(556.544)	-	(3.107.427)
Αναπόβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	2.073.529	6.267.003	3.879.037	39.452	308.827	-	12.567.849
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	2.073.529	7.579.992	4.999.707	156.677	865.371	-	15.675.276
Συναλλαγματικές διαφορές	(17.444)	(38.076)	(4.838)	(2.308)	(1.048)	-	(63.715)
Προσθήκες	-	31.859	73.393	77.069	99.800	410.754	692.875
Πολύψους	-	-	(165.683)	(21.117)	(2.064)	-	(188.865)
Περίου κατά την αρχική εφαρμογή του ΑΠΧΑ 16	-	-	-	348.366	-	-	348.366
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	2.056.084	7.573.775	4.902.578	558.687	962.059	410.754	16.463.938
Συσσωρευμένες αποβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	(1.312.990)	(1.120.670)	(117.224)	(556.544)	-	(3.107.427)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	6.372	2.346	1.988	570	-	11.275
Αποβέσεις περσδου	-	(325.843)	(306.311)	(135.923)	(137.354)	-	(905.430)
Πολύψους	-	-	79.026	13.958	1.549	-	94.533
Αναπροσαρμογές (εγγραφές ενοπ., λοιπές)	-	-	(9.023)	-	-	-	(9.023)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	-	(1.632.460)	(1.554.632)	(237.201)	(691.779)	-	(3.916.072)
Αναπόβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	2.056.084	5.941.315	3.547.946	321.485	270.280	410.754	12.547.865

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Ποσά σε Εύρω	Ουκίπεδα	Κέρια	Μητ/κος εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινήτο/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	1.375.315	5.980.554	3.832.996	78.089	662.733	20.764	11.950.451
Προσθήκες	-	-	1.040.983	10.800	148.188	54.673	1.254.643
Πωλήσεις	-	-	(271.925)	(28.049)	(5.814)	-	(305.788)
Ανακατανομές	-	75.437	-	-	-	(75.437)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	1.375.315	6.055.991	4.602.055	60.840	805.106	-	12.899.306
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	(844.603)	(741.450)	(45.966)	(413.563)	-	(2.045.582)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(239.398)	(263.807)	(5.925)	(125.620)	-	(634.750)
Πωλήσεις	-	-	43.407	12.381	5.814	-	61.602
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	(1.084.001)	(961.851)	(39.510)	(533.370)	-	(2.618.730)
Ανεπρόβλεπτη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	1.375.315	4.971.990	3.640.204	21.331	271.736	-	10.280.576
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	1.375.315	6.055.991	4.602.055	60.840	805.106	-	12.899.306
Προσθήκες	-	31.859	65.959	66.610	98.920	410.754	674.102
Πωλήσεις	-	-	(67.663)	-	-	-	(67.663)
Ανεγνώριση Δικαιώματος Χρήσης Παγίου κατά την αρχική εραρμολγή του ΔΠΧΑ 16	-	-	-	348.366	-	-	348.366
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	1.375.315	6.087.850	4.600.351	475.816	904.026	410.754	13.854.112
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	(1.084.001)	(961.851)	(39.510)	(533.370)	-	(2.618.730)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(243.305)	(296.875)	(125.606)	(128.706)	-	(794.492)
Πωλήσεις	-	-	19.758	-	-	-	19.758
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	-	(1.327.305)	(1.238.968)	(165.116)	(662.075)	-	(3.393.464)
Ανεπρόβλεπτη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	1.375.315	4.760.545	3.361.383	310.700	241.950	410.754	10.460.648

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

(α) Υποθήκες στα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Σε πάγια περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν προσημειωθεί υποθήκες για την εξασφάλιση δανείων που έχει λάβει ο Όμιλος και η Εταιρεία αντίστοιχα (βλέπε σημείωση 19).

(β) Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση

Ο λογαριασμός «ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» αφορά ενσώματες ακίνητοποιήσεις οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί.

11. Άλλα Περιουσιακά Στοιχεία

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε Ευρώ	Μελέτες & Σχέδια	Υπεραξία	Λογισμικό	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	595.520	-	251.915	160.449	1.007.884
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(0)	(2.488)	(2.488)
Προσθήκες	24.899	-	131.125	26.558	182.582
Προσθήκες λόγω εξαγοράς	-	426.777	-	-	426.777
Ανακατανομές	-	-	-	3.700	3.700
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	620.419	426.777	383.040	188.219	1.618.454
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(112.814)	-	(138.881)	(59.339)	(311.034)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	1.250	-	1.250
Αποσβέσεις περιόδου	(46.724)	-	(83.357)	(31.990)	(162.071)
Ανακατανομές	-	-	-	(1.480)	(1.480)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	(159.538)	-	(220.988)	(92.809)	(473.335)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	460.881	426.777	162.052	95.410	1.145.119
Κόστος					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	620.419	426.777	383.040	188.219	1.618.454
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(342)	-	(342)
Προσθήκες	-	-	128.218	646	128.864
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	620.419	426.777	510.915	188.865	1.746.976
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(159.538)	-	(220.988)	(92.809)	(473.335)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	347	-	347
Αποσβέσεις περιόδου	(48.344)	-	(119.999)	(33.403)	(201.746)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	(207.882)	-	(340.640)	(126.212)	(674.734)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	412.537	426.777	170.275	62.653	1.072.242

Τον Οκτώβρη του 2018 η SABO A.B.E.E αγόρασε το 100% της εταιρείας SABO ROM SRL στη Ρουμάνια έναντι τιμήματος Ευρώ 1.830.075.

Η Υπεραξία (Ευρώ 426.777) που αναγνωρίστηκε από την εξαγορά προέκυψε από τη μεταξύ του τιμήματος αγοράς (Ευρώ 1.830.075) και της εύλογης αξίας του καθαρού Ενεργητικού της Sabo ROM SRL και οφείλεται στις αναμενόμενες ταμειακές ροές που θα προκύψουν από την υφιστάμενη και προς επέκταση εκμετάλλευση των ακινήτων της.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Η εταιρεία διενεργεί σε ετήσια βάση έλεγχο απομείωσης της λογιστικής αξία της υπεραξίας και δε προκύπτει ποσό απομείωσης για το 2019.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε Ευρώ	Μελέτες & Σχέδια	Λογισμικό	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	595.520	225.021	160.418	980.960
Προσθήκες	24.899	131.007	26.558	182.464
Ανακατανομές	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	620.419	356.028	186.976	1.163.423
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(112.814)	(124.828)	(59.338)	(296.980)
Αποσβέσεις περιόδου	(46.724)	(78.961)	(31.990)	(157.675)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	(159.538)	(203.789)	(91.328)	(454.655)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	460.881	152.239	95.648	708.769
Κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	620.419	356.028	186.976	1.163.423
Προσθήκες	-	120.470	646	121.117
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	620.419	476.498	187.622	1.284.540
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(159.538)	(203.789)	(91.328)	(454.655)
Αποσβέσεις περιόδου	(48.344)	(111.677)	(33.403)	(193.424)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	(207.882)	(315.466)	(124.731)	(648.079)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	412.537	161.032	62.891	636.461

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

12. Επενδύσεις σε θυγατρικές

Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες:

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018
Ποσά σε Ευρώ		
Αρχή περιόδου	2.255.227	934.907
Προσθήκες	-	1.830.320
Απομειώσεις	(150.000)	(510.000)
Υπόλοιπο λήξεως	2.105.227	2.255.227

Ειδικότερα :

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ 01/01/2018	ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ 2018	ΠΩΛΗΣΕΙΣ 2018	ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ 2018	ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2018
ΣΥΜΜ.ΣΕ ΚΕΦ. SABO ROM	99,99%	-	1.830.075	-	-	1.830.075
ΣΥΜΜ.ΣΕ ΚΕΦ. SABO SYSTEM SRL	100,00%	205.033	-	-	-	205.033
ΣΥΜΜ.ΣΕ ΚΕΦ. SABO IMPIANTI MAQUINAS E	100,00%	682.967	245	-	(510.000)	173.212
ΣΥΜΜΕΤ.ΣΕ ΚΕΦ. SABO UTILAJE	100,00%	46.907	-	-	-	46.907
ΣΥΝΟΛΑ		934.907	1.830.320	-	(510.000)	2.255.227

Επωνυμία εταιρίας	Ποσοστό Συμμετοχής	Αξία κτήσης 01/01/2019	Προσθήκες 2019	Πωλήσεις 2019	Υποτίμηση 2019	Λογιστικό Υπόλοιπο 31/12/2019
ΣΥΜΜ ΣΕ ΚΕΦ SABO ROM	99,99%	1.830.075	-	-	-	1.830.075
ΣΥΜΜ ΣΕ ΚΕΦ SABO SYSTEM SRL	100,00%	205.033	-	-	-	205.033
ΣΥΜΜ ΣΕ ΚΕΦ SABO IMPIANTI MAQUINAS E	100,00%	173.212	-	-	(150.000)	23.212
ΣΥΜΜ ΣΕ ΚΕΦ SABO UTILAJE	100,00%	46.907	-	-	-	46.907
ΣΥΝΟΛΑ		2.255.227	0	0	-150.000	2.105.227

Όσον αφορά της συμμετοχές σε θυγατρικές, η Εταιρεία αξιολόγησε την θυγατρική της στην Βραζιλία καθώς υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης αυτής. Η εταιρεία αξιολόγησε το επιχειρηματικό πλάνο της θυγατρικής εταιρείας με την μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών και προέκυψε απομείωση ύψους Ευρώ 150.000.

Ο έλεγχος απομείωσης της ανωτέρω συμμετοχής πραγματοποιήθηκε χρησιμοποιώντας την αξία λόγω χρήσης των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών.

Βάσει του ελέγχου απομειώθηκε η συμμετοχή που αφορούσε την θυγατρική SABO Impianti κατά ποσό ΕΥΡΩ 150 χιλιάδων.

Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν παρατίθενται παρακάτω:

Μέθοδος αποτίμησης	Προεξόφληση μελλοντικών ταμειακών ροών (DCF)
	Market Risk Premium: 5,1%
Βασικές παραδοχές προεξόφλησης	beta: 1 Risk Free Rate: 0,01% Cost of debt: 7,1%
Στήριξη βασικών παραδοχών σε ιστορικά στοιχεία ή εσωτερικά δεδομένα	Εσωτερικά δεδομένα
Business Plan ροών αποτίμησης	5ετές
Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	0,1%

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Ημ/νία ελέγχου απομείωσης

31/12/2019

13. Λοιπές Επενδύσεις

Οι λοιπές επενδύσεις περιλαμβάνουν τα κατωτέρω:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Εισηγμένοι τίτλοι				
- Συμμετοχικοί τίτλοι εσωτερικού	288	105	288	105
Μη εισηγμένοι τίτλοι				
- Συμμετοχικοί τίτλοι εσωτερικού	330.250	330.250	330.250	330.250

Οι λοιπές επενδύσεις εισηγμένων τίτλων αφορούν συμμετοχές σε εταιρίες εσωτερικού με ποσοστά συμμετοχής μικρότερο του 20%. Οι επενδύσεις αυτές έχουν χαρακτηριστεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η κίνηση των επενδύσεων είχε ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	312	312
Μεταβολές εύλογης αξίας	(206)	(206)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	105	105
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	105	105
Μεταβολές εύλογης αξίας	183	183
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	288	288

14. Φόρος εισοδήματος

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
<i>(Ποσά σε Ευρώ)</i>				
Τρέχων φόρος εισοδήματος	(16.037)	(14.761)	(950)	816
Αναβαλλόμενος φόρος	142.702	120.465	142.702	120.465
	126.664	105.704	141.752	121.281
Συμφωνία Πραγματικού Φορολογικού συντελεστή				
Κέρδη προ φόρων	-240.151	-274.495	-189.006	-354.652
Συντελεστής φόρου εισοδήματος (2019: 24% & 2018: 29%)	24%	29%	24%	29%
	57.636	79.603	45.362	102.849
Επίπτωση διαφορών στους φορολογικούς συντελεστές εξωτερικού	10,04%	(24.109)	-	(20.356)
Μη εκπιπόμενες δαπάνες	52,18%	(125.322)	47,22%	(129.618)
Απαλασσύμενα έσοδα	0,00%	-	0,00%	-
Μη χρησιμοποιημένες φορολογικές προβλέψεις	0,40%	(950)	-0,30%	816
Λοιποί συμπληρωματικοί φόροι	0,00%	-	-3,08%	8.455
Φόρος Μόνιμων διαφορών	-11,22%	26.949	-10,84%	29.753
Μη αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου σε φορολογικές ζημιές προηγούμενης χρήσης	16,56%	(39.759)	40,47%	(111.094)
Αναβαλλόμενος φόρος που αναγνωρίστηκε για φορολογικές ζημιές προηγούμενης χρήσης	-76,15%	182.876	196.420	-96,76%
Επίπτωση από αλλαγή φορολογικών συντελεστών	-20,55%	49.343	-18,84%	51.724
Σύνολο	-52,74%	126.664	-38,51%	105.704
			-75,00%	141.752
				-34,20%
				121.281

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Η Εταιρία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με γνώμη χωρίς επιφύλαξη από τον ορκωτό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2018 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Οι φορολογικές χρήσεις των ετών μέχρι 30.06.2014 θεωρούνται παραγραμμένες επειδή μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 δεν είχε εκδοθεί εντολή ελέγχου. Για την χρήση 2019, η Εταιρία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης αναμένεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019. Το αποτέλεσμα του ελέγχου εκτιμούμε ότι δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις ανοιχτές χρήσεις. Η Εταιρία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Η Κίνηση της φορολογικής απαίτησης και υποχρέωσης αναλύεται ως ακολούθως:

	Ενσώματα πάγια	Προβλέψεις	Άυλα πάγια	Λοιπά	Φορολογικές Ζημιές	Σύνολο
ΟΜΙΛΟΣ						
Επίδραση από μεταβολή IAS 19	0					0
Υπόλοιπο 1/1/2018	(299.896)	264.523	(31.319)	(481.948)	-	(548.641)
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσεως	(10.290)	41.929	(5.212)	42.313	-	68.741
(Χρέωση) / πίστωση Ιδίων Κεφαλαίων	-	8.874	-	-	-	8.874
Αλλαγή φορολογικού συντελεστή	49.801	(6.415)	5.250	3.088	-	51.724
Υπόλοιπο 31/12/2018	(260.385)	308.911	(31.281)	(436.547)	-	(419.302)
Επίδραση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 9						
Υπόλοιπο 1/1/2019	(260.385)	308.911	(31.281)	(436.547)	-	(419.302)
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσεως	(36.825)	42.545	670	(367.840)	470.172	108.723
(Χρέωση) / πίστωση Ιδίων Κεφαλαίων	-	(13.745)	-	-	-	(13.745)
Αλλαγή φορολογικού συντελεστή	3.679	(22.407)	1.048	51.658	-	33.979
Ανακατανομή	-	(17.679)	-	17.679	-	0
Υπόλοιπο 31/12/2019	(293.531)	297.625	(29.562)	(735.049)	470.172	(290.346)
ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
Υπόλοιπο 1/1/2018	(299.896)	264.523	(31.319)	(481.948)	-	(548.641)
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσεως	(10.290)	41.929	(5.212)	42.313	-	68.741
(Χρέωση) / πίστωση Ιδίων Κεφαλαίων	-	8.874	-	-	-	8.874
Αλλαγή φορολογικού συντελεστή	49.801	(6.415)	5.250	3.088	-	51.724
Υπόλοιπο 31/12/2018	(260.385)	308.911	(31.281)	(436.547)	-	(419.302)
Επίδραση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 9						
Υπόλοιπο 1/1/2019	(260.385)	308.911	(31.281)	(436.547)	-	(419.302)
(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσεως	(36.825)	42.545	670	(367.840)	470.172	108.723
(Χρέωση) / πίστωση Ιδίων Κεφαλαίων	-	(13.746)	-	-	-	(13.746)
Αλλαγή φορολογικού συντελεστή	3.679	(22.407)	1.048	51.658	-	33.979
Ανακατανομή	-	(17.679)	-	17.679	-	0
Υπόλοιπο 31/12/2019	(293.531)	297.625	(29.562)	(735.049)		(290.346)

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Για την χρήση 2019, η Εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης αναμένεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019. Το αποτέλεσμα του ελέγχου εκτιμούμε ότι δεν θα έχει επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

15. Αποθέματα

Ποσά σε Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εμπορεύματα	15.422	8.125	15.422	8.125
Προϊόντα έτοιμα	407.422	1.174.478	407.422	1.174.478
Ημιτελή	6.333.661	4.400.890	6.288.901	4.355.394
Παραγωγή σε εξέλιξη	-	25.850	-	-
Α' & Β' ύλης-αναλώσιμα υλικά-ανταλλακτικά & είδη συσκευασίας	3.378.658	4.524.300	3.159.493	4.209.296
Προκαταβολές για αγορά αποθεμάτων	29.602	23.824	20.663	22.214
Σύνολο	10.164.765	10.157.468	9.891.902	9.769.507

Τα αποθέματα παρουσιάζονται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους, η οποία είναι η αναμενόμενη τιμή πώλησης αυτών μείον τα απαιτούμενα για την πώληση έξοδα.

Στα αποθέματα του Ομίλου περιλαμβάνονται από το 2017 Ευρώ 15.095, το οποίο αφορά σε κόστος δανείων που έχουν συναφθεί με σκοπό την χρηματοδότηση αποθεμάτων. Το αντίστοιχο ποσό τόκων που κεφαλαιοποιήθηκε για την Εταιρεία είναι ποσό Ευρώ 15.095 και αφορά σε κόστος δανείων που έχουν συναφθεί γενικά για τη χρηματοδότηση της.

Για το 2018 - 2019 δεν προέκυψαν συνθήκες για τη διενέργεια πρόβλεψης υποτίμησης των αποθεμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν κατείχαν ενεχυριασμένα αποθέματα κατά την 31/12/2019 και 31/12/2018.

16. Εμπορικές και Λοιπές Απαιτήσεις

Κυκλοφορούν Ενεργητικό	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ποσά σε Ευρώ				
Πελάτες	10.666.483	7.915.336	9.885.266	6.881.497
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(2.311.891)	(2.311.932)	(2.186.369)	(2.186.369)
Καθαρές απαιτήσεις πελατών	8.354.591	5.603.404	7.698.897	4.695.128
Λοιπές Προκαταβολές	2.000	2.000	-	-
Γραμμάτια-επιταγές εισπρακτ.& σφραγ/νες	441.079	462.810	421.148	310.003
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	1.097.919	1.425.683	3.016.465	2.983.365
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	213.692	304.538	125.726	265.487
Λοιποί χρεώστες	1.530.542	2.331.151	1.463.774	2.307.771
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(315.088)	(315.088)	(300.122)	(300.122)
Σύνολο	11.324.736	9.814.498	12.425.889	10.261.632
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό				
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	2.318.010	2.382.609	2.312.105	2.380.489
Σύνολο	2.318.010	2.382.609	2.312.105	2.380.489
Σύνολο απαιτήσεις	13.642.745	12.197.107	14.737.994	12.642.121

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Στις απαιτήσεις από πελάτες της 31/12/2019 & 31/12/2018 περιλαμβάνονται ποσά Ευρώ 6.821.043 και 3.968.610 αντίστοιχα που αφορούν μη τιμολογημένες απαιτήσεις από συμβάσεις έργων.

Η πρόβλεψη των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, υπολογίζεται ανά πελάτη, όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Για τις απαιτήσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία σε συνδυασμό με μακροοικονομικά στοιχεία τα οποία επηρεάζουν τον πιστωτικό κίνδυνο, όπως το ρίσκο της χώρας που βρίσκεται ο πελάτης. Τα ποσοστά του αναμενόμενου πιστωτικού κινδύνου αναπροσαρμόζονται ετησίως κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Η πρόβλεψη αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Υπόλοιπο 1/1	(2.627.019)	(2.081.385)	(2.486.491)	(2.062.966)
Επίδραση εφαρμογής IFRS 9	-	(452.083)	-	(373.525)
Πρόβλεψη επισφαλών της χρήσης	40	(93.551)	-	(50.000)
Υπόλοιπο 31/12	(2.626.979)	(2.627.019)	(2.486.491)	(2.486.491)

17. Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Μη	Μείον:	Σύνολο
	τιμολογηθέντες απαιτήσεις	Προβλέψεις	
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>			
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	2.953.456	-	2.953.456
Προσθήκες	3.968.610	-	3.968.610
Αναταξινόμησης στις απαιτήσεις	(2.953.456)	-	(2.953.456)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	3.968.610	-	3.968.610

	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Μη	Μείον:	Σύνολο
	τιμολογηθέντες απαιτήσεις	Προβλέψεις	
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>			
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019	3.968.610	-	3.968.610
Προσθήκες	6.821.043	-	6.821.043
Αναταξινόμησης στις απαιτήσεις	(3.968.610)	-	(3.968.610)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	6.821.043	-	6.821.043

18. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα Αυτών

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	86.568	85.535	7.904	24.920
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	1.024.339	2.299.748	907.557	2.221.199
Σύνολο	1.110.908	2.385.284	915.461	2.246.119

Οι τραπεζικές καταθέσεις τοκίζονται με μεταβλητά επιτόκια βάσει των ισχυόντων επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Στη σημείωση 23 που αναφέρεται στο συναλλαγματικό κίνδυνο της εταιρείας παρουσιάζεται ανάλυση των διαθεσίμων ανά ξένο νόμισμα.

19. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά

(α) Μετοχικό κεφάλαιο και Διαφορά υπέρ το άρτιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε Ευρώ 2.620.000 (2018: Ευρώ 2.620.000) διαιρούμενο σε 262.000 (2018: 262.000) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας Ευρώ 10 έκαστη.

(β) Αποθεματικά

Ποσά σε Ευρώ	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αφορολόγητα αποθεματικά	Σύνολο	Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης ξένων θυγατρικών	
					Σύνολο	Σύνολο
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	712.284	2.180.198	12.619.242	15.511.724	(137.003)	15.374.721
Συναλλαγματικές διαφορές Μεταφορά Αποθεματικών	17.808	-	-	17.808	(85.964)	(85.964)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	730.092	2.180.198	12.619.242	15.529.533	(222.967)	15.306.566
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019	730.092	2.180.198	12.619.242	15.529.533	(222.967)	15.306.566
Συναλλαγματικές διαφορές Μεταφορά Αποθεματικών	-	130.000	-	130.000	(40.284)	(40.284)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	730.092	2.310.198	12.619.242	15.659.533	(263.251)	15.396.282

Ποσά σε Ευρώ	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αφορολόγητα αποθεματικά	Σύνολο
Μεταφορά Αποθεματικών	16.083	-	-	16.083
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	728.367	2.180.198	12.619.242	15.527.808
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019	728.367	2.180.198	12.619.242	15.527.808
Μεταφορά Αποθεματικών	-	130.000	-	130.000
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	728.367	2.310.198	12.619.242	15.657.808

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με την Ελληνική εμπορική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται, από τα κέρδη της χρήσης, να σχηματίζουν το 5% σε τακτικό αποθεματικό μέχρις ότου αυτό φτάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού τους κεφαλαίου. Η διανομή του Τακτικού Αποθεματικού απαγορεύεται.

Αφορολόγητα και ειδικά αποθεματικά

Τα Αφορολόγητα και Ειδικά Αποθεματικά αφορούν μη διανεμηθέντα κέρδη τα οποία απαλλάσσονται της φορολογίας βάσει ειδικών διατάξεων αναπτυξιακών νόμων (υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν επαρκή κέρδη για το σχηματισμό τους). Πέραν των τυχόν προπληρωθέντων φόρων τα αποθεματικά αυτά υπόκεινται σε φορολόγηση στην περίπτωση διανομής τους. Για τα ανωτέρω αφορολόγητα αποθεματικά δεν έχουν λογιστικοποιηθεί αναβαλλόμενοι φόροι σε περίπτωση διανομής τους.

Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Οι συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης αφορούν τις διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιριών, που είναι σε ξένο νόμισμα, στο νόμισμα της Μητρικής Εταιρείας που είναι σε Ευρώ.

20. Δάνεια και Υποχρεώσεις από Χρηματοδοτικές Μισθώσεις

Ποσά σε Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μακροπρόθεσμος δανεισμός				
Τραπεζικός δανεισμός	1.670.325	1.357.888	1.607.143	1.250.000
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.670.325	1.357.888	1.607.143	1.250.000
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Τραπεζικοί Ανοικτοί Λογαριασμοί				
Τραπεζικός δανεισμός	6.622.887	3.800.462	6.598.225	3.775.168
Ομολογίες	1.340.000	1.870.000	1.340.000	1.870.000
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	7.962.887	5.670.462	7.938.225	5.645.168
Σύνολο δανείων	9.633.212	7.028.349	9.545.368	6.895.168

Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης - ελάχιστα μισθώματα				
Μέχρι 1 έτος	396.834	292.942	396.834	289.202
Από 1 έως 5 έτη	775.150	929.427	768.167	922.375
Πάνω από 5 έτη	-	-	-	-
Σύνολο	1.171.984	1.222.369	1.165.002	1.211.577
Η τρέχουσα αξία υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης αναλύεται ως εξής:				
Μέχρι 1 έτος	396.834	292.942	396.834	289.202
Από 1 έως 5 έτη	775.150	929.427	768.167	922.375
Πάνω από 5 έτη	-	-	-	-
Τρέχουσα αξία υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.171.984	1.222.369	1.165.002	1.211.577

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα) κατά την ημερομηνία του ισολογισμού ήταν:

	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018
Τραπεζικός Δανεισμός (Μακροπρόθεσμος)	4,44%	4,45%
Τραπεζικός Δανεισμός (Βραχυπρόθεσμος)	4,45%	5,05%

Για τη λήψη των τραπεζικών δανείων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν συσταθεί υποθήκες συνολικής αξίας Ευρώ 5,2 εκ.

Για τα ομολογιακά δάνεια ο όμιλος διενεργεί έλεγχο απομείωσης βάσει των επιτοκίων της αγοράς. Τα δάνεια φέρουν κυμαινόμενα επιτόκια που ακολουθούν τις διακυμάνσεις των επιτοκίων αγοράς. Για τη χρήση του 2019 δεν συνέτρεξε λόγος απομείωσης ή επιπλέον υποχρέωσης σε σχέση με την λογιστική αξία. Οι λογιστικές αξίες των δανείων του Ομίλου αφορούν δάνεια σε Ευρώ.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Σε τραπεζικά δάνεια τόσο της Εταιρείας όσο και του Ομίλου, τα οποία έχουν αναλήφθει εξ ολοκλήρου από τράπεζες περιλαμβάνονται ρήτρες αλλαγής ελέγχου που παρέχουν στους δανειστές το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας τους.

Σε ομολογιακό δάνειο της Εταιρείας υπήρξε την 31.12.2019 μη τήρηση των καθορισμένων δευκτών. Η Εταιρεία, αναμένει να λάβει επιστολή συναίνεσης από τους ομολογιούχους δανειστές σχετικά με την μη τήρηση του σχετικού όρου. Για σκοπούς παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα IFRS το εν λόγω ομολογιακό δάνειο συνολικής αξίας Ευρώ 1,34 εκ. παρουσιάζεται στο σύνολο του στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Οι αποπληρωμές δανειακών και άλλων υποχρεώσεων που έχουν προγραμματιστεί εντός του 2020 θα καλυφθούν είτε μέσω λειτουργικών ταμειακών ροών ή μέσω αχρησιμοποίητων διαθέσιμων πιστωτικών γραμμών. Αναφορικά με την χρηματοδότηση των έργων που πρόκειται να αναλάβει, η Εταιρεία έχει εξασφαλισμένες πιστωτικές γραμμές που συνδέονται άμεσα με τα έργα αυτά.

Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια είναι κατά κύριο λόγο ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση των αναγκών για κεφάλαιο κίνησης και συγκεκριμένων έργων σε εξέλιξη. Η Εταιρεία έχει διαθέσιμα επαρκή πιστωτικά όρια για να καλύψει τις μελλοντικές ανάγκες χρηματοδότησης, εάν χρειαστεί.

21. Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού Λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία

Ο Όμιλος έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του για συνταξιοδοτικά προγράμματα που ορίζονται από τον νόμο. Σύμφωνα με την Ελληνική εργατική νομοθεσία οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωση στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησής τους, το ύψος της οποίας ποικίλει ανάλογα με το μισθό, τα έτη υπηρεσίας και τον τρόπο της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση) του εργαζομένου. Υπάλληλοι που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση. Η πληρωτέα αποζημίωση σε περίπτωση συνταξιοδότησης ισούται με το 40% της αποζημίωσης που θα ήταν πληρωτέα σε περίπτωση αναίτιας απόλυσης. Ο Όμιλος θεωρεί ότι αυτό είναι πρόγραμμα καθορισμένης παροχής και χρεώνει τα αποτελέσματα για δεδουλευμένες παροχές σε κάθε περίοδο με αντίστοιχη αύξηση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Οι πληρωμές παροχών που διενεργούνται στους συνταξιοδοτούμενους κάθε περίοδο χρεώνονται έναντι αυτής της υποχρέωσης. Η εμφανιζόμενη υποχρέωση παροχών προσωπικού της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018 αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Υποχρεώσεις Ισολογισμό για:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	<u>792.886</u>	<u>728.297</u>	<u>643.359</u>	<u>586.209</u>
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Χρεώσεις στα αποτελέσματα				
Συνταξιοδοτικές παροχές	<u>66.718</u>	<u>64.636</u>	<u>66.718</u>	<u>64.636</u>
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	<u>792.886</u>	<u>728.297</u>	<u>643.359</u>	<u>586.209</u>
Υποχρέωση στον Ισολογισμό	<u>792.886</u>	<u>728.297</u>	<u>643.359</u>	<u>586.209</u>
Μεταβολές στη καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στον Ισολογισμό				
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη του έτους	728.297	712.744	586.209	515.838
Παροχές που πληρώθηκαν	(8.873)	(85.519)	(16.313)	(30.701)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	66.718	64.636	66.718	64.636
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	<u>786.142</u>	<u>691.861</u>	<u>636.614</u>	<u>549.773</u>
Αναλογιστική ζημία ή (κέρδος)	6.744	36.436	6.744	36.436
Παρούσα αξία υποχρέωσης στο τέλος της περιόδου	<u>792.886</u>	<u>728.297</u>	<u>643.359</u>	<u>586.209</u>
Ανάλυση δαπανών που αναγνωρίστηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων				
Κόστος τρέχουσας αποσχόλησης	44.139	60.185	44.139	60.185
Τόκος στην υποχρέωση	9.966	8.253	9.966	8.253
Κέρδος περικοπών από μεταφορές εργαζομένων	12.614	(3.802)	12.614	(3.802)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	<u>66.718</u>	<u>64.636</u>	<u>66.718</u>	<u>64.636</u>

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Προεμφλητικό επιτόκιο	1,1%	1,7%	1,1%	1,7%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,0%	1,8%	1,0%	1,8%

Αναφέρονται ενδεικτικά δύο τροποποιημένα σενάρια υποθέσεων και η επίπτωση τους στα βασικά μεγέθη της μελέτης:

Α. Τεχνικό Επιτόκιο + 0,50%

Παρούσα Αξία Υποχρέωσης 31/12/2019	ΚΟΣΤΟΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2020
598.089	41.276

Β. Ηλικία Συνταξιοδότησης - 2 έτη

Παρούσα Αξία Υποχρέωσης 31/12/2019	ΚΟΣΤΟΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2020
659.332	46.445

Τα ανωτέρω αποτελέσματα εξαρτώνται από τις υποθέσεις (οικονομικές και δημογραφικές) εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης.

22. Επιχορηγήσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Υπόλοιπο αρχής χρήσεως	829.989	884.985	829.989	884.985
Μεταφορά επιχορήγησης σε απαιτήσεις	36.460	47.601	36.460	47.601
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(110.180)	(102.596)	(110.180)	(102.596)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	756.269	829.989	756.269	829.989

Η απόσβεση των επιχορηγήσεων που αντιστοιχεί σε αποσβέσεις παγίων καταχωρείται στη γραμμή «Λοιπά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Οι επιχορηγήσεις έχουν δοθεί για την κατασκευή ή αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων.

23. Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις

Το υπόλοιπο των προμηθευτών με βάση την βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κατάταξη τους έχει ως ακολούθως:

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Προμηθευτές	3.392.483	4.572.898	2.838.184	3.696.954
Επιταγές πληρωτέες	666.937	794.874	560.694	607.156
Προκαταβολές πελατών	2.544.194	1.691.399	2.488.701	1.502.602
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	431.660	413.168	410.120	391.255
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	335.839	435.794	741.932	796.814
Μερίσματα πληρωτέα	199.629	351.755	155.724	306.724
Πιστωτές διάφοροι	768.689	894.031	735.025	816.212
Εσοδα επόμενων χρήσεων	3.162	3.158	-	-
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	238.583	153.792	197.818	153.576
Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί Παθητ	159.812	-	159.812	-
Σύνολο	8.740.987	9.310.868	8.288.010	8.271.293

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	8.740.987	9.310.868	8.288.010	8.271.293
Σύνολο Υποχρεώσεων	8.740.987	9.310.868	8.288.010	8.271.293

24. Συμβατικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Μη τιμολογηθέντες απαιτήσεις	Σύνολο
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>		
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	2.805.680	2.805.680
Έσοδο που αναγνωρίστηκε	(2.805.680)	(2.805.680)
Νέες Συμβατικές Υποχρεώσεις που παραμένουν ανοιχτές στο κλείσιμο της περιόδου	2.756.691	2.756.691
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	2.756.691	2.756.691

	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Μη τιμολογηθέντες απαιτήσεις	Σύνολο
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>		
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019	2.756.691	2.756.691
Έσοδο που αναγνωρίστηκε	(2.756.691)	(2.756.691)
Νέες Συμβατικές Υποχρεώσεις που παραμένουν ανοιχτές στο κλείσιμο της περιόδου	4.068.279	4.068.279
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	4.068.279	4.068.279

25. Χρηματοοικονομικά Μέσα

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου σε συνδυασμό με τον μητρικό Όμιλο έχει θέσει διαδικασίες και κανόνες μέτρησης για τους εξής κινδύνους:

- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος ρευστότητας
- Συναλλαγματικός κίνδυνος

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

- Κίνδυνος επιτοκίων

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία που αποδεικνύουν το μέγεθος του κάθε κινδύνου.

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο επηρεάζεται κυρίως από τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη. Τα δημογραφικά στοιχεία της πελατειακής βάσης του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αθέτησης πληρωμών που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη αγορά και τη χώρα στην οποία λειτουργούν οι πελάτες, επηρεάζουν λιγότερο τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς δεν παρατηρείται γεωγραφική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου αφού ο εμπορικός κίνδυνος είναι κατανομημένος σε ικανοποιητικό αριθμό πελατών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει θέσει μια πιστωτική πολιτική βάσει της οποίας κάθε νέος πελάτης εξετάζεται σε ατομική βάση για την πιστοληπτική του ικανότητα πριν του προταθούν οι συνθήκες όροι πληρωμών. Ο έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας που πραγματοποιεί ο Όμιλος περιλαμβάνει την εξέταση τραπεζικών πηγών. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων. Τα πιστωτικά όρια των πελατών κατά κανόνα καθορίζονται με βάση την ποιότητα και αξία των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται.

Κατά την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου των πελατών, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, τα χαρακτηριστικά ενηλικίωσης των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που χαρακτηρίζονται ως «υψηλού ρίσκου» τοποθετούνται σε ειδική κατάσταση πελατών και μελλοντικές πωλήσεις πρέπει να προεισπράττονται και να εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ανάλογα με το ιστορικό του πελάτη και την ιδιότητα του, ο Όμιλος για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του ζητά, όπου αυτό είναι δυνατό, εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις (π.χ. εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις).

Ο Όμιλος καταχωρεί πρόβλεψη απομείωσης που αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του για ζημίες σε σχέση με τους πελάτες, τις λοιπές απαιτήσεις και τις επενδύσεις σε χρεόγραφα. Η πρόβλεψη αυτή αποτελείται κυρίως από ζημίες απομείωσης συγκεκριμένων απαιτήσεων που εκτιμώνται βάσει των δεδομένων συνθηκών ότι θα πραγματοποιηθούν αλλά δεν έχουν ακόμα οριστικοποιηθεί.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος να μη δύναται να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις όταν αυτές λήγουν. Η προσέγγιση που υιοθετεί ο Όμιλος για τη διαχείριση της ρευστότητας είναι να διασφαλίζει, μέσω διακράτησης ταμιακών διαθεσίμων και επαρκών πιστωτικών ορίων από τις συνεργαζόμενες τράπεζες, ότι πάντα θα έχει αρκετή ρευστότητα για να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές λήγουν, κάτω από συνθήκες αλλά και δύσκολες συνθήκες, χωρίς να υφίστανται μη αποδεκτές ζημίες ή να διακινδυνεύει η φήμη του Ομίλου. Σημειώνεται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος διέθετε ποσό Ευρώ 1,1 εκατ. σε ρευστά διαθέσιμα και τις απαραίτητες εγκεκριμένες δανειακές γραμμές, ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Για την αποφυγή των κινδύνων ρευστότητας ο Όμιλος διενεργεί πρόβλεψη ταμιακών ροών για περίοδο έτους κατά τη σύνταξη του ετήσιου προϋπολογισμού, και μηνιαία κυλιόμενη πρόβλεψη τεσσάρων (4) μηνών έτσι ώστε να εξασφαλίζει ότι διαθέτει αρκετά ταμιακά διαθέσιμα για να καλύψει τις λειτουργικές του ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του. Η πολιτική αυτή δε λαμβάνει υπόψη της τη σχετική επίδραση από ακραίες συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις πωλήσεις και αγορές που πραγματοποιεί και στα δάνεια που έχουν εκδοθεί σε νόμισμα άλλο από το λειτουργικό νόμισμα των εταιρειών του Ομίλου, το οποίο είναι κυρίως το Ευρώ. Τα νομίσματα στα οποία πραγματοποιούνται αυτές οι συναλλαγές είναι κυρίως το Ευρώ, το δολάριο ΗΠΑ και άλλα νομίσματα της Ν.Α. Ευρώπης.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Διαχρονικά οι αξίες πωλήσεων και αγορών σε νόμισμα διαφορετικό του Ευρώ είναι περιορισμένες. Ο Όμιλος παρακολουθεί τον κίνδυνο και όταν χρειαστεί διαθέτει τα απαραίτητα εργαλεία ώστε να προβεί σε αντιστάθμιση του μεγαλύτερου μέρους της εκτιμώμενης έκθεσης του σε ξένα νομίσματα σε σχέση με τις προβλεπόμενες πωλήσεις και αγορές καθώς και τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα. Τα εργαλεία που διαθέτει ο Όμιλος είναι τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους για την αντιμετώπιση του κινδύνου μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών τα οποία λήγουν κατά κύριο λόγο σε λιγότερο από ένα χρόνο από την ημερομηνία του ισολογισμού καθώς και η λήψη δανείων στα αντίστοιχα νομίσματα.

Οι τόκοι των δανείων είναι σε νόμισμα που δε διαφέρει από αυτό των ταμιακών ροών που προκύπτει από τις λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου, κυρίως το Ευρώ.

Οι επενδύσεις του Ομίλου σε άλλες θυγατρικές δεν αντισταθμίζονται, διότι αυτές οι συναλλαγματικές θέσεις θεωρούνται ότι είναι μακροχρόνιας φύσης.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος χρηματοδοτεί τις επενδύσεις του καθώς και τις ανάγκες του σε κεφάλαια κίνησης μέσω τραπεζικού δανεισμού και ομολογιακών δανείων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνει τα αποτελέσματά του με χρεωστικούς τόκους. Αυξητικές τάσεις στα επιτόκια θα έχουν αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα καθώς ο Όμιλος θα επιβαρύνεται με επιπλέον κόστος δανεισμού.

Οι στόχοι, οι πολιτικές, οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων και οι μέθοδοι επιμέτρησης των κινδύνων δεν έχουν αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Διαχείριση κεφαλαίου

Η πολιτική του Διοικητικού Συμβουλίου συνίσταται στη διατήρηση μιας ισχυρής βάσης κεφαλαίου, ώστε να διατηρεί την εμπιστοσύνη των επενδυτών, πιστωτών και της αγοράς στον Όμιλο και να επιτρέπει την μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί την απόδοση του κεφαλαίου, την οποία ορίζει ο Όμιλος ως τα καθαρά αποτελέσματα διαιρεμένα με το σύνολο της καθαρής θέσης, εξαιρώντας τα δικαιώματα μειοψηφίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο επίσης παρακολουθεί το επίπεδο των μερισμάτων στους μετόχους κοινών μετοχών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο προσπαθεί να διατηρεί μια ισορροπία μεταξύ υψηλότερων αποδόσεων που θα ήταν εφικτές με υψηλότερα επίπεδα δανεισμού και των πλεονεκτημάτων και της ασφάλειας που θα παρείχε μια ισχυρή και υγιή κεφαλαιακή θέση.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στην προσέγγιση που υιοθετεί ο Όμιλος σχετικά με τη διαχείριση κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της χρήσης.

(α) Πιστωτικός κίνδυνος

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο είναι ως εξής:

(ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά στοιχεία	288	105	288	105
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11.770.520	9.411.696	13.027.467	10.058.982
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	6.821.043	3.968.610	6.821.043	3.968.610
Ταμείο και Ταμειακά Διαθέσιμα	1.110.908	2.385.284	915.461	2.246.119
Σύνολο	20.033.009	16.095.945	21.094.510	16.604.066

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στον λογαριασμό από Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις με βάση την υπερημερία από την λήξη της οφειλής αναλύονται ως ακολούθως:

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

Ωρίμανση απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων

(ποσά σε Ευρώ)

Ενήμερα

Καθυστερημένα

έως 6 μήνες

πάνω από 6 μήνες

Σύνολο

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ενήμερα	17.322.759	12.455.195	19.084.274	13.348.437
Καθυστερημένα έως 6 μήνες	58.953	117.000	-	-
πάνω από 6 μήνες	1.209.851	808.110	764.236	679.155
Σύνολο	18.591.563	13.380.306	19.848.510	14.027.592

Η κίνηση της ζημίας απομείωσης για πελάτες έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
(ποσά σε Ευρώ)				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2.627.019	2.081.385	2.486.491	2.062.966
Ζημία της χρήσης	(40)	93.551	-	50.000
Αλλαγή στη λογιστική πολιτική	-	452.083	-	373.525
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.626.979	2.627.019	2.486.491	2.486.491

Η πρόβλεψη απομείωσης των απαιτήσεων υπολογίζεται σε ατομικό επίπεδο όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Για απαιτήσεις χωρίς ενδείξεις απομείωσης οι προβλέψεις με βάση το μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζονται στην ιστορικότητα των πιστωτικών ζημιών σε συνδυασμό με μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν τον πιστωτικό κίνδυνο του πελάτη όπως το ρίσκο της χώρας και της αγορά που δραστηριοποιείται. Τα ποσοστά της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας ανανεώνονται σε κάθε ετήσια δημοσίευση.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

(β) Κίνδυνος ρευστότητας

<u>ΟΜΙΛΟΣ</u>	Αξία	Εως 1 έτος	1 με 2 έτη	2 με 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31-Δεκ-19	Ισολογισμός					
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	8.293.212	6.802.485	930.773	952.510	-	8.685.769
Τραπεζικός δανεισμός	1.340.000	1.403.856	32.708	6.222	-	1.442.786
Ομολογιακά Δάνεια	1.171.984	412.323	404.897	381.272	-	1.198.493
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	8.740.987	8.740.987	-	-	-	8.740.987
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	4.068.279	4.068.279	-	-	-	4.068.279
Συμβατικές υποχρεώσεις	23.614.463	21.427.932	1.368.378	1.340.005	-	24.136.315
ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
31-Δεκ-19	Αξία Ισολογισμού	Εως 1 έτος	1 με 2 έτη	2 με 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	8.205.368	7.166.704	517.232	913.990	-	8.597.925
Τραπεζικός δανεισμός	1.340.000	1.403.856	32.708	6.222	-	1.442.786
Ομολογιακά Δάνεια	1.165.002	412.323	404.897	374.290	-	1.191.511
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	8.288.010	8.288.010	-	-	-	8.288.010
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	4.068.279	4.068.279	-	-	-	4.068.279
Συμβατικές υποχρεώσεις	23.066.659	21.339.172	954.837	1.294.502	-	23.588.511
ΟΜΙΛΟΣ	Αξία	Εως 1 έτος	1 με 2 έτη	2 με 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31-Δεκ-18	Ισολογισμός					
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	5.158.349	3.800.462	532.099	825.788	-	5.158.349
Τραπεζικός δανεισμός	1.870.000	1.870.000	-	-	-	1.870.000
Ομολογιακά Δάνεια	1.222.369	292.942	292.942	636.484	-	1.222.369
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	9.310.868	9.310.868	-	-	-	9.310.868
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.756.691	2.756.691	-	-	-	2.756.691
Συμβατικές υποχρεώσεις	20.318.277	18.030.963	825.042	1.462.273	-	20.318.277
ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Αξία	Εως 1 έτος	1 με 2 έτη	2 με 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31-Δεκ-18	Ισολογισμός					
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	5.025.168	3.775.168	500.000	750.000	-	5.025.168
Τραπεζικός δανεισμός	1.870.000	1.870.000	-	-	-	1.870.000
Ομολογιακά Δάνεια	1.211.577	289.202	289.202	633.173	-	1.211.577
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	8.271.293	8.271.293	-	-	-	8.271.293
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.756.691	2.756.691	-	-	-	2.756.691
Συμβατικές υποχρεώσεις	19.134.729	16.962.354	789.202	1.383.173	-	19.134.729

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

(7) Συναλλαγματικός κίνδυνος

	2019		2018	
	ΔΟΛ.ΗΠΙΑ	BRL	ΔΟΛ.ΗΠΙΑ	BRL
ΟΜΙΛΟΣ				
Πελάτες και απαιτήσεις	451.098	43.455	276.128	177.488
Δανεισμός	-	-	-	-
Εμπορικοί και λοιποί πιστωτές	(291.702)	(237.567)	(632.810)	(266.813)
Διαθέσιμα	48.117	4.334	22.286	125
	207.513	(189.777)	(334.396)	(89.200)
Σύνολο Κινδύνου	207.513	(189.777)	(334.396)	(89.200)
ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
Πελάτες και απαιτήσεις	451.098	-	276.128	-
Δανεισμός	-	-	-	-
Εμπορικοί και λοιποί πιστωτές	(291.702)	-	(632.810)	-
Διαθέσιμα	48.117	-	22.286	-
	207.513	-	(334.396)	-
Σύνολο Κινδύνου	207.513	-	(334.396)	-

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες που εφαρμόστηκαν έχουν ως εξής:

	Μέση Ισοτιμία		Τρέχουσα Ισοτιμία	
	2019	2018	2019	2018
Δολ. ΗΠΙΑ	1,1195	1,1810	1,1234	1,1450
Λέου Ρουμανίας	4,7453	4,6533	4,7830	4,6635
Ρεάλ Βραζιλίας	4,4134	4,3214	4,5157	4,4440

VI. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Ανάλυση ευαισθησίας

Ενδεχόμενη μεταβολή της τιμής του Ευρώ έναντι των υπολοίπων νομισμάτων που συναλλάσσεται ο Όμιλος θα είχε αντίστοιχα επίπτωση στα Αποτελέσματα Χρήσεων και στα Ίδια Κεφάλαια ως εξής:

Αν οι ισοτιμίες αυξάνονταν κατά 10% η επίπτωση στα αποτελέσματα και ίδια κεφάλαια θα ήταν:

ΟΜΙΛΟΣ	Αποτελέσματα		Ίδια κεφάλαια	
	2019	2018	2019	2018
Δολ.ΗΠΑ	23.057	(37.155)	-	-
Λέου Ρουμανίας	50.531	30.397	-	-
Ρεάλ Βραζιλίας	1.510	(9.911)	-	-

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Αποτελέσματα		Ίδια κεφάλαια	
	2019	2018	2019	2018
Δολ.ΗΠΑ	23.057	-37.155	-	-

Αν οι ισοτιμίες μειώνονταν κατά 10% η επίπτωση στα αποτελέσματα και ίδια κεφάλαια θα ήταν:

ΟΜΙΛΟΣ	Αποτελέσματα		Ίδια κεφάλαια	
	2019	2018	2019	2018
Δολ.ΗΠΑ	(18.865)	30.400	-	-
Λέου Ρουμανίας	(41.344)	(24.870)	-	-
Ρεάλ Βραζιλίας	(1.236)	-8.109	-	-

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Αποτελέσματα		Ίδια κεφάλαια	
	2019	2018	2019	2018
Δολ.ΗΠΑ	(18.865)	30.400	-	-

(δ) Επιτοκιακός κίνδυνος

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
<i>ποσά σε Ευρώ</i>				
Σταθερού επιτοκίου				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού	-	-	-	-
Μεταβλητού επιτοκίου				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού	9.633.212	7.028.349	9.545.368	6.895.168
	9.633.212	7.028.349	9.545.368	6.895.168

Ανάλυση Ευαισθησίας

Στην περίπτωση μιας αύξησης του επιτοκίου της τάξεως 25 μονάδων βάσης στα Αποτελέσματα χρήσης καθώς και στα Ίδια κεφάλαια δε θα υπήρχε επίπτωση.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

ΟΜΙΛΟΣ	Αποτελέσματα		Ίδια Κεφάλαια	
	2019	2018	2019	2018
Μεταβλητού επιτοκίου	(29.801)	(27.964)	-	-

ΕΤΑΙΡΙΑ	Αποτελέσματα		Ίδια Κεφάλαια	
	2019	2018	2019	2018
Μεταβλητού επιτοκίου	(24.780)	(24.377)	-	-

Στις σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων δεν θα παύει πινακίκι παρά μόνο το κάτωθι κείμενο :

Μακροοικονομικό περιβάλλον

Στα πλαίσια της προαναφερθείσας ανάλυσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία έχει αξιολογήσει τις τυχόν επιπτώσεις που μπορεί να υπάρξουν στην διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων λόγω της παρούσας μακροοικονομικής κατάστασης και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα.

Η επιστροφή στην οικονομική σταθερότητα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις θεσμικών οργάνων στη χώρα και στο εξωτερικό. Λαμβάνοντας όμως υπ' όψη την φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου SABO, ως εξαγωγικών κατά το μεγαλύτερο μέρος, καθώς και τη χρηματοοικονομική κατάσταση τόσο της Εταιρείας όσο και του Ομίλου, τυχόν αρνητικές εξελίξεις στην Ελληνική οικονομία δεν αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την ομαλή λειτουργία της. Παρ' όλα αυτά, η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της Εταιρείας και του Ομίλου.

Επιπροσθέτως, το γεγονός ότι τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρεία εξάγουν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής τους εξασφαλίζει ότι οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες δεν θα διαταραχθούν σημαντικά από την τρέχουσα κατάσταση στην Ελλάδα.

Επίσης η παραγωγική δυνατότητα των μονάδων δεν αναμένεται να αντιμετωπίσει προβλήματα δεδομένου ότι οι εξαγωγές, για τις οποίες δεν αναμένεται να υπάρχουν αρνητικές συνέπειες, δημιουργούν επαρκείς χρηματοροές για να καλύψουν τις εισαγωγές υλών και υλικών οι οποίες είναι απαραίτητες για την παραγωγή. Η διαθεσιμότητα και οι τιμές των βασικών πρώτων υλών ακολουθούν και καθορίζονται από τη διεθνή αγορά και συνεπώς δεν επηρεάζονται από την εγχώρια κατάσταση στην Ελλάδα. Το εγχώριο κόστος παραγωγής δεν έχει επηρεαστεί από τους ελέγχους κεφαλαίων, ενώ πιθανές ελλείψεις σε βοηθητικές ύλες και υλικά μπορούν να αντιμετωπιστούν με απευθείας εισαγωγές.

26. Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών μέσων

Τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας έχουν ορισθεί ως εξής:

- Πρώτο Επίπεδο: Εντάσσονται τα χρηματιστηριακά παράγωγα τα οποία βασίζονται σε τιμές αγοράς.
- Δεύτερο Επίπεδο: Εντάσσονται τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα τα οποία βασίζονται σε τιμές από μεσίτες.
- Τρίτο Επίπεδο: Εντάσσονται οι μη εισηγμένες μετοχές. Προκύπτουν από εκτιμήσεις της Εταιρείας καθώς δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα στην αγορά. Προεξοφλημένες ταμειακές ροές: Η εύλογη αξία μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά προσδιορίζεται με βάση τις προβλέψεις της Εταιρείας όσον αφορά στη μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αφού ληφθεί υπόψη και ο αναμενόμενος βαθμός ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του καθώς και το επιτόκιο προεξόφλησης. Το μοντέλο αποτίμησης υπολογίζει την παρούσα αξία των καθαρών ταμειακών ροών που δημιουργεί η Μονάδα Ταμειακών Ροών

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία επιπέδου 3 αφορούν συμμετοχές σε εταιρείες εξωτερικού με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 20% ή με μεγαλύτερο % συμμετοχής αλλά για τις οποίες δεν τεκμαίρεται έλεγχος. Οι συμμετοχές αυτές οι οποίες δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή και η εύλογη αξία τους δεν μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα, αποτιμώνται με τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

	ΟΜΙΛΟΣ					
	2019			2018		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
(Ποσά σε Ευρώ)						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	-	-	-	-	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	288	-	330.250	105	-	330.250
	288	-	330.250	105	-	330.250
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παθητικού	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	288	-	330.250	105	-	330.250

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	2019			2018		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
(Ποσά σε Ευρώ)						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	-	-	-	-	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	288	-	330.250	105	-	330.250
	288	-	330.250	105	-	330.250
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παθητικού	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	288	-	330.250	105	-	330.250

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, δεν έχουν γίνει μεταφορές χρηματοοικονομικών μέσων μεταξύ των τριών επιπέδων.

Για την απεικόνιση των παρακάτω χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε εύλογη αξία χρησιμοποιήθηκαν οι λογιστικές τους αξίες που προσεγγίζουν τις εύλογες αξίες τους.

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και
- Δάνεια

27. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν παραχωρήσει εγγυήσεις για καλή εκτέλεση συμβάσεων προς πελάτες και προμηθευτές ύψους Ευρώ 2,7 εκ. και Ευρώ 0,8 εκ. αντίστοιχα.

Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της για ορισμένες χρήσεις δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές, με συνέπεια να μην έχουν καταστεί οριστικές για τις χρήσεις αυτές.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται από τη SABO A.B.E.E..

Επωνυμία εταιρίας	Χώρα καταστατικής έδρας	Συμμετοχή (Άμεση & Έμμεση)	Μέθοδος ενσωμάτωσης	Ανέλεγκτες χρήσεις
SABO ABEE	Ελλάδα	-	-	2015-2019
SABO Impianti	Βραζιλία	100%	Ολική Ενοποίηση	2014-2019
SABO System srl	Ιταλία	100%	Ολική Ενοποίηση	2019
SABO Rom	Ρουμανία	100%	Ολική Ενοποίηση	2014-2019
SABO Utilaje	Ρουμανία	100%	Ολική Ενοποίηση	2014-2019

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

28. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Συνδεδεμένα μέρη αποτελούν όλες οι εταιρείες και τα φυσικά πρόσωπα με τα οποία υπάρχει άμεση σχέση (θυγατρικές & συγγενείς εταιρείες, κοινοπραξίες, συνεργαζόμενες εταιρείες, μέτοχοι ή διοίκηση με εκτελεστικά καθήκοντα) ή έμμεση σχέση (εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από μετόχους, υπαλλήλους που ασκούν διοίκηση ή κοντινούς συγγενών αυτών).

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>(Ποσά σε Ευρώ)</i>				
Πωλήσεις αγαθών				
Θυγατρικές	-	-	25.883	340.592
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	347.308	57.126	347.308	57.126
	347.308	57.126	373.191	397.718
Πωλήσεις υπηρεσιών				
Θυγατρικές	-	-	81.546	132.581
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	77.088	71.750	77.088	71.750
	77.088	71.750	158.633	204.331
Πωλήσεις παγίων				
Θυγατρικές	-	-	-	-
	-	-	-	-
Αγορές αγαθών				
Θυγατρικές	-	-	1.173.116	1.676.468
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	175.675	122.838	152.860	100.023
	175.675	122.838	1.325.976	1.776.491
Αγορές υπηρεσιών				
Θυγατρικές	-	-	420	570.500
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	90.353	154.800	37.040	154.800
	90.353	154.800	37.460	725.300
Αγορές παγίων				
Θυγατρικές	-	-	4.700	11.749
	-	-	4.700	11.749

Υπόλοιπα τέλους χρήσης που προέρχονται από πωλήσεις-αγορές αγαθών, υπηρεσιών, παγίων κλπ

Σημειώσεις επί Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2019

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη:				
Θυγατρικές	-	-	1.936.527	1.802.273
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	1.097.919	1.425.683	1.079.939	1.181.092
	1.097.919	1.425.683	3.016.465	2.983.365
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη:				
Θυγατρικές	-	-	579.009	781.277
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	335.839	435.794	162.923	15.536
	335.839	435.794	741.932	796.814
Αμοιβές - Ωφελήματα για μέλη ΔΣ και Στελέχη				
	781.663	886.445	752.096	851.928

Οι υπηρεσίες από και προς συνδεδεμένα μέρη καθώς και οι πωλήσεις και αγορές αγαθών, γίνονται σύμφωνα με τους τιμοκαταλόγους που ισχύουν για τα μη συνδεδεμένα μέρη.

29. Μεταγενέστερα γεγονότα

Από τις αρχές Μαρτίου 2020 έως και σήμερα, βρισκόμαστε αντιμέτωποι παγκοσμίως με μία πρωτοφανή υγειονομική κρίση, η οποία επηρεάζει καθοριστικά το μέλλον των εθνικών οικονομιών αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας ενώ ταυτόχρονα υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα για τη διάρκεια της πανδημίας και το τελικό κόστος αυτής.

Ο ρυθμός ανάκαμψης θα καθοριστεί από τις υγειονομικές εξελίξεις, την ταχύτητα άρσης των έκτακτων μέτρων και τις επιπτώσεις τους στην οικονομία και από την επίδραση της μεγάλης παγκόσμιας επεκτατικής δημοσιονομικής και νομισματικής παρέμβασης.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με την πανδημία του COVID-19 και εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχουν αυτές στα αποτελέσματά της. Μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να υπάρχει σημαντική επίπτωση στη λειτουργία της, στο τζίρο και στα αποτελέσματά της. Επίσης, εάν η πανδημία εξελιχθεί με τον ίδιο βαθμό, δεν αναμένει να υπάρξει μεγαλύτερη επίπτωση.